

Zoran Gavrilović

INDUSTRIJA POPULIZMA

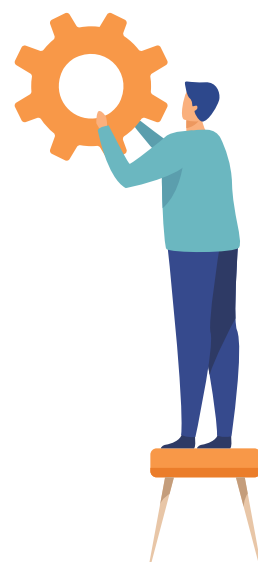
Designed by Freepik

BIRODI
Biro za društvena istraživanja

2020.

Zoran Gavrilović

INDUSTRIJA POPULIZMA

BIRODI
Biro za društvena istraživanja

2020.

UVOD

Osmogodišnji monitoring, pre svega centralnih informativnih emisija na šest televizija, od koji su pet sa nacionalnom pokrivenošću (RTS, Pink, Prva, Happy, B92) i N1 kao kablovska televizija, stvorio je istraživački materijal koji nam daje mogućnost da svoje istraživačke nalaze dodatno testiramo i krenemo ka teorijskim uopštavanjima o medijskom podsistemu u Srbiji. Konture teorijskog modela smo počeli da izlažemo već tokom prvog medijsko monitoringa 2012. godine. Tada smo uveli pojam funkcionerska kampanja, bez kojeg je danas nezamisliv izborni pojmovnik u Srbiji.

Šta je funkcionerska kampanja?

To je medijska promocija kršenja člana 29. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije. Posledica ove vrste promocije je porast pozitivnog izveštavanja, što za posledicu ima kršenje člana 47, stav 1. Zakona o elektronskim medijima, a kojim se garantuje pravo na istinito, blagovremeno, objektivno informisanje.

Deo medijskih devijacija i narušavanja predstavljaju tzv. partijske kamere, na šta ukazujemo od te iste 2012. godine. Konkretno, to je preuzimanje nemedijskih, odnosno propagandnih sadržaja od strane PR službi stranaka i emotivanje kao medijskih sadržaja u centralnim informativnim emisijama, posebno tokom izborne kampanje, u tzv. izbornim blokovima. Na ovaj način se krši Zakon o elektronskim medijima, član 47. stav 1. i Kodeks novinara Srbije kojim je zabranjeno da novinar emituje političku propagandu.

Te 2012. godine smo na osnovu istraživačkih nalaza napravili Matricu izveštavanja u centralnim informativnim emisijama koja se, na našu istraživačku sreću, ali ne i sreću društva, održava do danas. Medijsku matricu dnevnika karakteriše:

- Promotivno izveštavanje o državnim funkcionerima i nekritičko izveštavanje o temama koje imaju status „svetih“, državnih tema. Izveštavanje i promovisanje je dominantan način ponašanja medija uz prisutnost produkcije neprijatelja;
- Informativno-analitičko izveštavanje o društvenim događajima i fenomenima bez pozivanja odgovornih za štetne posledice čime se simulira istraživačko novinarstvo, jer odgovorni ili se ne pominju ili su apstraktno predstavljeni;
- Dominacija loših vesti iz sveta, a posebno regiona (Crna Gora, BiH bez Republike Srpske, Albanija, Makedonija i država EU), mada su i neki delovi Srbije predstavljeni kroz dominantno negativne vesti (Sandžak i Bujanovac, Preševo i Medveđa),
- Značajna prisutnost medijskih sadržaja iz niske kulture (estrada i džet set) i visoke kulture (etno-nacionalne kulture), uz manjak medijskih sadržaja iz oblasti kulture i nauke koji su internacionalnog sadržaja,
- Značajna prisutnost medijskih sadržaja iz oblasti sporta u kojima se kroz frenetične izveštaje i intervjuje nakon uspeha srpskih sportista promoviše (banalni) etnički nacionalizam.

Analizirajući aktere u pomenutoj matrici, medijski prostor Srbije možemo podeliti na: sistemski, alternativni i isključeni.

Glavni akteri u sistemskom delu medijskog prostora su državni i politički funkcioneri, pripadnici preduzetničko-tajkunske elite, estrada, patrotiski i politički prihvatljivi umetnici, kulturni radnici i naučnici, predstavnici tradicionalnih verskih zajednica uz, favorizovanu, Srpsku pravoslavnu crkvu i sportisti. Tradicionalni mediji su srž informativne strukture ovog dela medijskog prostora.

Alternativnim prostorom dominira politička i društvena alternativa koja svoju komunikaciju obavlja u najvećoj meri putem novih medija u kojima su najviše prisutni predstavnici političke i društvene alternative u vidu „malih“ stranaka, NVO-a i građanskih aktivista i predstavnici alternativne kulturne scene.

Medijska isključenost predstavlja način (ne)informisanja o društvenim grupama na način koji povećava ili održava društvenu isključenost, odnosno ne doprinosi povećanju društvene uključenosti određene društvene grupe. To znači da mediji svojim izveštavanjem ne povećavaju veću dostupnost informacija koje su bitne za uspešno korišćenje društvenih resursa i prava marginalizovanih društvenih grupa. U medijski isključene grupe pre svega mogu se svrstati: Romi, osobe sa invaliditetom, starosno i rodno diskriminirani, prisilni emigranti (izbegli i interno raseljeni).

Predmet medijske isključenosti, međutim, su i oni građani koji, živeći na društvenoj i ekonomskoj margini, konzumiraju zabavljачke medijske sadržaje, koji ih uljuljkuju i anestetiraju od stvarnosti u kojoj žive.

Tada smo zaključili da ovakvo medijsko izveštavanje stvara autoritarno, izolovano i apolitično društvo u kojem su sport, zabava i nacionalizam anestetik za blokiranu društvenu tranziciju. Ukazali smo da korist od ovakve medijske i društvene zbilje imaju oni kojima su mediji instrument za zaštitu svojih interesa, a koji su vrlo često suprotni javnom interesu.

Tokom drugog monitoringa, 2014. godine napravili smo klasifikaciju medija koja je, uz naknadna usavršavanja, postala deo BIRODI metodologije. Naime, mediji u Srbiji se mogu podeliti na one koji služe informisanju, analiziranju, zapitkivanju i držanju vlasti odgovornom, kao i na one koji su u funkciji promocije, zabave, propagande i odmazde.

Informativno analitički servis (IAS), kao vrsta medija, za teme ima u najvećoj meri one koje su relevantne za sve građane, odnosno deo su javnog interesa. Žanrovska struktura IAS se ogleda u izraženoj prisutnosti analitičkih i dijaloških formi. U priložima su akteri relevantni za temu priloga. Novinar i akter koriste relevantne, jasno vidljive, objektivne i proverljive izvore. Izvori i argumentacija se koriste za analiziranja, objašnjavanja i informisanje. Autori priloga su najčešće jasno vidljivi. U pogledu događaja i povoda na osnovu kojih se pravi medijski sadržaj, dominiraju događaji koji su posledica "društvene spontanosti" i/ili su organizovani od strane društva, dok su manje zastupljeni događaji koji su organizovani od strane države. U ovoj vrsti medija ne postoje, ili su malo prisutni, prilozi koji za povod imaju pseudo događaje. Ovaj tip medija karakteriše diverzitet aktera. Vremenska zastupljenost aktera je raspoređena u zavisnosti od relevantnosti informacija koje postoje o akteru i stepena u kom je akter relevantan za temu. U pogledu predstavljanja aktera, tonalitet je funkcionalno raspoređen. Ova vrsta medija poštuje etičke kodekse novinarske profesije.

Advokati su vrsta medija koji promovišu i zagovaraju određene vrednosti, ideale, politike, ali ne nužno i aktere. Upravo to određuje izbor izvora, argumentacije, tema i aktera. Većina tema je relevantna za neku društvenu grupu i/ili vlasnike medija i sa njima povezane aktere. U prilogima ovakvih medija kao akteri se javljaju zagovarači, češće, i njihovi oponenti, ređe. I u ovoj vrsti medija autori priloga su vidljivi. Ova vrsta medija se u nešto većoj meri bavi (pseudo) događajima, koji su organizovani od aktera ili su u njima akteri bliski uređivačkoj politici medija. Što se tiče tonaliteta i vremenske zastupljenosti, ona je raspoređena prema bliskosti uređivačkoj politici medija, a u kontekstu vrednosti i prioriteta koje mediji zagovara. Blizina uređivačkoj politici medija u velikoj meri određuje zastupljenost i tonalitet predstavljanja aktera. Advokati kao mediji retko krše profesionalne i etičke standarde novinarske profesije.

Bilteni predstavljaju svojevrsnu suprotnost IAS-u. Oni su u funkciji promocije vlasnika medija. To može (ne)formalno biti i država ili i sa vlasnikom medija povezanih aktere. Žanrovskom strukturom dominiraju vesti i izveštaji, odnosno izveštaji sa izjavom. Selekcija aktera, tema i izvora je "na liniji" promocije i proizvodnje optimizma. Isto se dešava sa argumentacijom koja se koristi od strane novinara, koja se upotrebljava u funkciji promocije. Pseudo događaji kao predmet priloga su značajnije zastupljeni. Identitet novinara se navodi, mada prilog može biti i nepotpisan. Uslovno rečeno, "vlasnici" medija i sa njima povezani akteri su po pravilu najzastupljeniji i visoko pozitivno predstavljeni.

Diverzitet aktera je nizak i vezan je za probrane aktere, koji su funkcionalno povezani sa vlasnikom medija i sa njim povezanim akterima.

Tabloidi su mediji koje karakteriše zastupljenost aktera iz oblasti estrade ili čiji je diskurs estradan, a to znači da je cilj medijskog sadržaja ili zabava ili estradna prezentacija aktera u medijima, ili promocija aktera iz oblasti estrade. Žanrovska struktura tabloida je relativno široka, od vesti, preko izveštaja do intervjua. Izvori su nisko objektivni i proverljivi i vrlo često personalni. U ovom tipu medija značajno su prisutni prilogi, koji za povod imaju pseudo događaje. Izbor aktera je određen njihovom popularnošću. Ton predstavljanja je dominantno pozitivan ili dominantno negativan.

Propagandisti promovišu i ulepšavaju određene vrednosti, ideale, politike i aktere koji su njihovi zastupnici. Izbor izvora, argumentacije, tema i aktera je u funkciji panagirizma određenog aktera koji se vrlo često personalizuje. Većina tema je relevantna za aktera, ali se nastoji dovesti u vezu sa što većim brojem građana. U prilogima nema mesta za drugu stranu ni činjenice koje dovode u pitanje propagandni sadržaj priloga. Autori ovih priloga su vidljivi. Pseudo događaji su uz događaje koje organizuje vlasnik ili sa njim povezani akteri, a pre svega država, partija ili zakupac reklamnog prostora, najzastupljeniji povod/tema priloga. Određeni akteri imaju na raspolaganju sve vreme medija na kojem su dominantno pozitivno predstavljeni. Propagandisti krše profesionalne i etičke standarde novinarske profesije.

Perjanici su medijska garda vlasnika medija i sa njim povezanih aktera, pre svega: vlasti, političkih partija i zakupaca reklamnog prostora. Uloga perjanika je da vrši medijsku odmazdu prema akterima koji vlasniku medija ili povezanim akterima stoje na putu ostvarivanja njihovih interesa ili ukazuju na nezakonito ponašanje. Dijapazon žanrova kojima se koristi perjanički mediji je relativno veliki, jer forma priloga nije prepreka da se ostvari perjanička funkcija. Tema perjaničkih priloga je relevantna za vlasnika medija i sa njim interesno povezane aktere. Za razliku od propagandista, kao medija u kojima su akteri dominantni akteri pozitivno predstavljeni, u perjaničkim medijima glavni akteri su dominantno negativno predstavljeni. Svi izvori i argumentacija su u funkciji negativnog prikaza aktera sa ciljem da se on medijski osudi. Medijsko suđenje je jedna od funkcija perjanika. Druga njegova funkcija je medijski ostrakizam onih koji nisu po volji vlasnika medija i/ili sa njim povezanih

aktera. Perjanici vrše permanentno kršenje kodeksa novinara.

Naknadni montorinzi su samo davali dodatnu argumentaciju ovoj tipologiji. Ovo posebno važi za izveštavanje medija tokom parlamentarnih izbora u Srbiji koji su se odžali u proleće 2016. godine. To je godina kada je model distribucije vremene i tonaliteta od "jednaki i jednakiji" (2012. godine) zamenjen modelom "jedan i nejednaki". Ključni akteri novog modela postaju predsednik Srpske napredne stranke, koji je u međuvremenu postao i predsenik Srbije, Aleksandar Vučić i televizija sa nacionalnom frekvencijom Pink, koja je tokom kampanje za predsedničke izbore 2017. preuzela funkciju glavnog medijskog servisa Aleksandra Vučića.

Posmatrajući medijski podsistem u Srbiji, tačnije javni interes u medijima, možemo da zaključimo da postoje tri dimenzije:

- Interes institucija među kojima su i mediji,
- Interes novinarske i ostalih profesija koje su vezane za medije i
- Interes građana u medijima.

Iz naše vizure postoje tri (samo)regulatorna nivoa kada je u pitanju ostvarivanje javnog interesa u medijima

- Regulacije
- Profesionalna samoregulacija
- Medijska kultura i medijske potrebe publike

Regulacije se manifestuju u izgradnji i poštovanju medijskog zakonodavstva. To nije sam za sebe cilj, već sredstvo za izgradnju i očuvanje medijskog diverziteta i javnosti kao osnove demokratskog društva.

Drugi kamen temelj javnog interesa u medijima je samoregulacija. Javni interes u medijima je da postoji efektivna profesionalna organizovanost novinara sa ciljem zaštite i unapređenja novinarske ekspertize (posebno znanje) i etičkog kodeksa. Naime, podela rada u društvu, iz kojih je proistekla potreba za profesijama, nameće potrebu da se izgradi profesionalno udruživanje koje ima zadatak da na efektivan način čuva i unapređuje novinarsko znanje i etičke principe profesije.

I na kraju treći, ne i najmanje bitan, element su građani, koji, u skladu sa svojim društvenim ulogama, pravima, potrebama i interesima, imaju potrebu za medijskim sadržajima čijim zadovoljavanjem se ostvaruje javni interes u medijima.

Tokom perioda u kojem smo vršili monitoring medija i sprovodili istraživanja publike nastupio je proces urušavanja javnosti, apatije građana, koji su bili svedoci medijskih odmazda prema onima građanima koji su razložno koristili svoje Ustavom Srbije garantovano pravo (član 46) na izražavanje svojih stavova.

Javnost se podelila na tri dela: hibridnu, pasivnu i aktivnu.

Hibridna javnost se sastoji od onih medija i aktera koji za cilj imaju da putem bele ili crne propagande ili promovišu aktera, temu ili prioritet do nivoa obožavanja, ili pak da medijski napadaju do

nivoa i na način koji je krivično-pravno nekažnjiv i koji od aktera prave legitimne mete, teme zabranjenim, a prioritet destruktivnim. U strukturalnom pogledu, hibridnu javnost čine mediji koje možemo nazvati sredstvima propagande i odmazde, zatim „botovske“ formacije, pseudo politički analitičari i pseudo istraživači javnog mnjenja. Prioritet ove „javnosti“ je da uruši ne samo javnost kao takvu, već da pomogne u rušenju institucija i uspostavljanju kontrole nad jednosmernom distribucijom informacija. Cilj hibridne javnosti je da održava ili menja stavove primaoca poruka, odnosno proizvede ili očuva određeno ponašanje, znanje/iskustvo ili emocije.

Hibridna javnost ima unutrašnju hijerarhijsku organizaciju koja je u službi efikasnosti jedno-dimenzionalne distribucije informacija. Iako u jednom društvu ima prostora samo za jednu (pravu) hibridnu javnost, nije isključena mogućnost da se razvije razmena informacija između dva (neprijateljski orijentisana aktera), koja „komunikaciju“ koriste za (medijske) obračune ne mareći za (medijske) posledice. To su stanja medijskih ratova, gde postoje medijski rovovi i medijska armija. Postoje četiri odnosa prema hibridnoj javnosti. Prvi je saučesništvo u hibridnoj javnosti, drugi je oportunitizam, treći je samomarginalizacija koja uključuje i migraciju i četvrti je građanska i/ili profesionalna pobuna protiv (re)produkcije hibridne javnosti.

Vid pobune je učešće i očuvanje aktivne javnosti. Prioritet ove javnosti je istraživanje stvarnosti u kojoj građani žive sa ciljem da je objektivno i kritički analiziraju, potom kroz proces deliberacije u različitim forumima definišu prioritete koji se zagovaraju kroz demokratske procedure sa ciljem da postanu deo politika ili/i zakona na transparentan i zakonit način. Aktivna javnost se prepoznaje po tome što čuva institucije i javnost kao takvu. Stubovi slobodne javnosti su mediji – servisi građana, slobodni građani i institucije znanja i zvanja. Za razliku od hibridne javnosti, koja ima za cilj kontrolu nad društvom, aktivna javnost teži ka slobodi kroz participaciju u javnom dijalogu gde su mediji platforma za razmenu informacija iz kojih se kroz sveopštu debatu kristališe javni interes satkan od pojedinačnih interesa koji su usaglašeni. Pasivna javnost je negacija javnosti. Ona je plod političke anomalije i depolitizacije društva, a posledica je atomizacija društva i njegova desocijalizacija. Pasivizacija javnosti nastaje tamo gde se društveni procesi obesmišljavaju, kao i bilo koje političko delovanje, odnosno tamo gde je integritet institucija koje garantuju demokratiju i slobodu na niskom nivou. To je stanje društva u kojem se građani okreću sebi, te usled toga raste egoizam, a društvo se atomizuje. Umesto institucija kao regulatornog mehanizma, javlja se potreba za „liderom sa čvrstom rukom“, žrtvenim jarčevima i neprijateljima. Duh racionalnosti ustupa mesto mitomaniji. Sav taj proces se dešava u prisustvu medija koji podržavaju proces nestajanja javnosti. Iz redova pripadnika pasivne javnosti se redukuju vojnici za hibridnu javnost, spremni da stanu u red za jednog od bojovnika na medijskom ratištu.

Pre nego što predstavimo nalaze našeg monitoringa, predstavimo relevantni međunarodni i domicilni normativni okvir.

Pitanje slobode medija se može posmatrati iz dva ugla. Prvi, medijski, odnosno ugao prava novinara i vlasnika medija (medijske industrije) i drugi ugao javnosti, odnosno prava i potreba konzumenata medijskih (informativnih) sadržaja. Predmet ovog izveštaja je odnos medija i stakeholdera, tj. u kojoj meri mediji pomažu građanima u ostvarivanju njihovih prava i potreba. U svetlu napred navedenog predstavimo međunarodni i domaći relevantni normativni okvir.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima iz 1948. godine, član 19, garantuje svakome pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. Ovo pravo uključuje i slobodu mišljenja bez uplitanja i slobodu traženja, primanja i prenošenja informacija i ideja kroz bilo koji medij i „bez obzira na granice“. Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, isto 19-im članom, države-potpisnice se obavezuju da svaka od njih garantuje pravo na slobodu izražavanja uključujući slobodu traženja, primanja

i prenošenja informacija i ideja svih vrsta bilo usmeno, pismeno ili štampano ili u obliku umetnosti, tj. kroz bilo koji drugi medij. Ostvarivanje ovih prava podložno je izvesnim ograničenjima koja treba da su zakonom regulisana i potrebna za poštovanje prava ili ugleda drugih, ali i zaštitu nacionalne bezbednosti, javnog reda ili javnog zdravlja ili morala.

Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima je zabranjena bilo kakva vrsta ratne propagande, odnosno zagovaranje nacionalne, rasne ili verske mržnje koja podstiče diskriminaciju, neprijateljstvo ili nasilje. *Članom 10.* Evropske konvencije o ljudskim pravima[3] propisano je da svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja, prihvatanja i prenošenja informacije i ideje bez uplitanja javne vlasti i bez obzira na granice. Država ima pravo da zahteva licenciranje emitovanja, televizije ili bioskopa. U stavu 2. ovog člana Evropske konvencije o ljudskim pravima navodi se da realizacija navedenih sloboda može biti podložna restrikcijama u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, odnosno zarad prevencije nereda ili zločina, tj. zaštite zdravlja, morala, ugleda i prava drugih radi, tj. sprečavanja otkrivanja informacija dobijenih u poverenju ili za održavanje autoriteta i nepristrasnosti sudstva.

Komitet ministara Saveta Evrope je u skladu sa Statutom Saveta Evrope, član 15.b, 7. novembra 2007. godine usvojio Preporuke[4] u kojima se insisitra da:

- Tokom izborne kampanje regulatorni okvir (telo, zakon i podzakonski okvir) treba da podstiče i omogući pluralistički izraz mišljenja putem emitovanih sadržaja. Uz dužno poštovanje uređivačke nezavisnosti emitera, regulatorni okvir treba da obezbedi da se izborna kampanja pokriva na fer, uravnotežen i nepristrasan način u celokupnom programu emitera. Takva obaveza bi trebalo da se odnosi na javne servise i na privatne televizijske stanice u njihovim relevantnim delovima programa.
- Tamo gde samoregulacija to ne predviđa, države članice treba da usvoje mere kojima će javni medijski servisi i privatni emiteri tokom izbornog perioda emitovati program koji se odlikuje fer, uravnoteženim i nepristrasnim izveštavanjem na nivou vesti i emisijama o aktuelnostima, uključujući intervju e i/ili debate. Ne treba privilegovati javne vlasti tokom takvih programa, uz naznaku da ova materija prvenstveno treba da se reši odgovarajućim samoregulativnim merama. S tim u vezi, moglo bi se osnovati telo ili dati ovlašćenje nekom od postojećih tela koje će vršiti praćenje izbora. To ovlašćenje garantovalo bi ovlašćenom telu pravo da interveniše kako bi se ispravili mogući nedostaci.

Priloženi međunarodni normativni okvir, čiji je Srbija potpisnik, garantuje pravo na slobodu misli i govora, ali i otvara pitanje kvaliteta informacija na osnovu kojih građani formiraju svoje stavove, odnosno formulišu svoja lična mnjenja i na taj način ostvaruju prava, među kojima je u pravo da biraju i budu birani.

Aktuelnim Ustavom Srbije, član 51, garantuje se pravo na obaveštenost, tj. informisanje. Ope-racionalizacijom ovog člana Ustava Srbije nastao je član 47. Stav 1 Zakona o elektronskim medijima kojim se od pružalaca medijskih usluga (PMU) očekuje da obezbede slobodno, istinito, objektivno, potpuno i blagovremeno informisanje.

VANIZBORNI MONITORING

Nakon prvog vanizbornog monitoringa, koji smo relizovali tokom 2017. godine, BIRODI je bio u prilici da isti ponovi u periodu od 1. septembra 2019. do 31. januara 2020. godine. Kao i pre dve godine, uzorak su činile televizije sa nacionalnom pokrivenošću (RTS, TV Pink, Happy, Prva, B92) i N1 kao kablovska televizija koja ima izražen informatvno-politički program.

Tabela 1. Posmatrane televizije

Televizija
RTS1
TV Pink
TV Prva
B92
TV Happy
N1

Predmet monitoringa su bili prilozi u centralnim informativnim emisijama u kojima se pominju javni funkcioneri i institucije sa republičkog nivoa, političke stranke i njihovi lideri, međunarodni akteri, akteri sa Kosova i ostali društveni akteri.

Vremenska analiza obuhvata merenje zastupljenosti aktera u priložima izraženo u sekundama.

Tonalitetska analiza¹ obuhvata merenje tonalitetskog vremena predstavljanja aktera u analiziranim priložima, koje može biti pozitivno, negativno i neutralno.

Pozitivno vreme - vreme tokom kojeg je neki akter od strane samog sebe ili nekog drugog aktera predstavljen kroz iznošenje pozitivnih ocena, činjenica, argumenata, rezultata, postignuća i prideva, izraženo u sekundama.

Negativno vreme - vreme tokom kojeg je neki akter od strane samog sebe ili nekog drugog aktera predstavljen kroz iznošenje negativnih ocena, činjenica, argumenata, rezultata i postignuća, prideva, govora mržnje, neistina i spinovanje, izraženo u sekundama.

Neutralno vreme - vreme tokom kojeg je neki akter od strane samog sebe ili nekog drugog aktera predstavljen kroz iznošenje činjenica koje su neutralno konotirane, odnosno izneti podaci su dati u formi analiza, istraživanja, propitivanja iznetih stavova, ocena, argumenata, rezultata i postignuća kroz prisutnost najmanje dve strane, izraženo u sekundama.

Pored napred navedenog, deo naše metodologije je analiza novinarskog rada kroz: postupanje u prilogu, žanrovsku strukturu i analizu prirode događaja koji su povod za prilog.

¹ Analiza tonaliteta u izveštavanju medija je deo metodologije monitoringa medija koji je opisan u dokumentu Venecijanska komisija (Saveta Evrope), ODIHR (OSCE) Generalni direktorat za ljudska prava (Evropska komisija)

detaljnije - [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2009\)031-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2009)031-e) (strana 23)

Tabela 2. Postupanje novinara u priložima, procenat priloga u kojima novinar u dnevniku

	Televizija					
	RTS	TV Pink	TV Happy	Prva TV	O2	N1
Prenosi informaciju OFF	77.2%	79.0%	86.3%	68.7%	77.0%	62.7%
Prenosi informaciju ON	20.7%	17.6%	11.4%	26.5%	22.6%	21.1%
Promoviše stav aktera	0.1%	1.1%		0.4%		0.1%
Zagovara		0.4%				
Podržava		0.2%		0.1%	0.2%	
Kritikuje – ideološki		0.2%				
Zabavlja, banalizuje		0.1%				
Perjaniše		0.1%				
Pasivno ponašanje novinara	98.0%	98.8%	97.8%	95.8%	99.8%	83.9%
Analizira	0.7%	0.2%	0.2%	3.0%		14.8%
Postavlja potpitanja	1.1%	1.0%	2.1%	1.2%		1.2%
Kritikuje – ideološki		0.2%				
Kritikuje – činjenično					0.2%	0.1%
Aktivno ponašanje	1.8%	1.5%	2.2%	4.2%	0.2%	16.1%

Iz priložene Tabele br. 2 možemo da zaključimo da izuzev donekle TV N1, sve ostale televizije imaju novinare koji su pasivni akteri u svojim priložima.

Tabela 3. Žanrovska struktura u dnevniku

	Televizija					
	RTS	TV Pink	TV Happy	Prva TV	O2	N1
Vest	10.0%	9.6%	8.6%	10.2%	15.7%	2.9%
Izveštaj	8.7%	8.8%	12.9%	11.5%	13.3%	10.2%
Izveštaj sa izjavom	42.4%	41.0%	55.0%	46.6%	56.5%	36.4%
Informativni žanrovi	61.1%	59.4%	76.5%	68.4%	85.4%	49.5%
Gost u studiju, intervju	2.4%	3.4%	3.5%	2.8%	.5%	1.7%
Tema, medijski paket	31.6%	25.6%	16.9%	21.1%	12.4%	34.0%
Analiza, reportaža, komentar	3.2%	10.5%	3.0%	4.5%	.7%	12.3%
Debatno-analični	37.2%	39.5%	23.4%	28.5%	13.7%	48.0%

Žanrovska analiza posmatranih medija nam govori da su oni dvotrećinski (66,7%) informativnog, a tek 1/3 debatno-analičkog karaktera. TV N1 je televizija čiji su novinari u svojim priložima bili skoro podjednako informativni i debatno - analitični.

I za kraj ovog dela merenja iznećemo nalaze o prirodi događaja koji su bili povod za prilog u analiziranim dnevnicima.

Tabela 4. Tipologija događaja

	Televizija					
	RTS	TV Pink	TV Happy	Prva TV	O2	N1
Aktuelni događaj koga organizuju institucije vlasti	60.1%	46.1%	60.7%	46.6%	50.5%	35.1%
Pseudo događaj, privlačenje medijske pažnje	8.8%	16.1%	9.9%	15.4%	16.9%	15.3%
	69.0%	62.2%	70.6%	62.1%	67.4%	50.4%
Medijske inicijative, intervjui, komentari	11.7%	27.8%	12.4%	24.0%	20.6%	27.2%
Organizovan događaj van institucija vlasti	17.5%	8.3%	14.3%	12.6%	11.1%	19.9%
Aktuelni spontani događaj	1.7%	1.7%	2.7%	1.2%	.9%	2.5%
	30.9%	37.8%	29.4%	37.8%	32.6%	49.6%

I u ovoj kategoriji novinarska redakcija N1 ima najpovoljnije rezultate, odnosno odnos između tipova događaja kada se gleda celina. Valja naglasiti da RTS ima najmanje pseudo događaja, ali i medijskih inicijativa. TV Pink je imao najmanje priloga koji se bave događajima koji se organizuju van instucija vlasti.

Sada prelazimo na vremensko-tonalitetSKU analizu posmatranih priloga. Dve trećina analiziranog vremena je bilo pozitivnog karaktera. To znači da su akteri bili u prilici da iznose svoje stavove i mišljenja i da se kroz to prezentuju u pozitivnom svetlu.

Tabela 5. Sumarni tonalitet izveštavanja u dnevnicima

Total							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
106:55	66.8%	36:22:38	22.7%	16:52:01	10.5%	160:09	100.0%

Od dvotrećinske prosečne pozitivne zastupljenosti odstupaju dnevnci TV Pinka i TV O2, gde je procenat pozitivnog vremena predstavljanja aktera veći.

Tabela 6. Tonalitet izveštavanja u zavisnosti od televizije na kojoj se dnevnik emituje

RTS							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
13:02:25	67.8%	5:32:32	28.8%	0:38:55	3.4%	19:13:55	100.0%
TV Pink							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
47:53:06	77.9%	5:22:40	8.8%	8:10:27	13.3%	61:26:14	100.0%
TV Happy							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
12:16:45	67.0%	5:39:42	30.9%	0:23:28	2.1%	18:19:57	100.0%
Prva TV							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
11:47:39	64.4%	4:59:36	27.3%	1:30:44	8.3%	18:18:00	100.0%
O2							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
8:13:38	71.3%	2:36:03	22.5%	0:42:45	6.2%	11:32:26	100.0%
N1							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
13:41:31	43.7%	12:12:02	39.0%	5:25:38	17.3%	31:19:13	100.0%

Priloženi podaci u Tabeli 7 govore da nije bilo statistički značajnijeg odstupanja kada je u pitanju tonalitet izveštavanja. U proseku gledano, dve trećine posmatranih medija je izveštavalo pozitivno. Decembar je bio jedini mesec kada je taj ton izveštavanja bio veći od proseka.

Tabela 7. Tonalitetska distribucija u zavisnosti od meseca

Septembar 2019							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
26:37:42	63.6%	11:04:53	26.5%	4:08:56	9.9%	41:51:31	100.0%
Oktobar 2019							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
22:35:27	63.6%	8:39:07	24.3%	4:18:12	12.1%	35:32:47	100.0%
Novembar 2019							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
20:48:20	64.9%	7:12:45	22.5%	4:01:49	12.6%	32:02:54	100.0%
Decembar 2019							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
20:45:55	75.6%	3:56:16	14.3%	2:45:06	10.0%	27:27:18	100.0%
Jan-20							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
16:07:44	69.4%	5:29:34	23.6%	1:37:58	7.0%	23:15:17	100.0%
Ukupno							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
106:55	66.8%	36:22:38	22.7%	16:52:01	10.5%	160:09	100.0%

Iz priložene Tabele 8 vidi se da trećina posmatranog vremena pripada predsedniku Srbije, Aleksandru Vučiću i to 55 sati 54 minuta 51 sekunda. Na drugom mestu je predsednica Vlade Srbije, Ana Brnabić sa deset puta manje vremena. Među najzastupljenijim akterima dominiraju državni akteri, tj. izvršna vlast, odnosno ministri koji su više zastupljeni nego sama ministarstva kao institucije. Unutar izvršne vlasti dominiraju ministarstva sile (ministarstva unutrašnjih poslova i odbrane) i ministarstva finansija i energetike. Ministarstvo u čijoj nadležnosti su evropske integracije i ministarka su na margini izveštavanja u centralnim informativnim televizijama sa nacionalnom frekvencijom. Deo ministara je koristio svoje javne funkcije i/ili se istovremeno predstavljao u partijskim funkcijama (Dačić, Stefanović, Vulin, Nedimović, Trivan, Antić, Popović...).

Najuticajni akter, kada se sekundama doda pozitivno vreme, bez premca je Aleksandar Vučić.

U proseku akteri u ovom klasteru su predstavljeni sa 2/3 pozitivnog vremena, dok je tek 7% negativnog monitorisanog vremena opredeljeno za ovu grupu aktera. Među negativno predstavljenim akterima je Pokrajinska vlast sa 45% negativnog vremena.

Tabela 8. Vremenska i tonalitetaska analiza aktera iz izvršne vlasti

	Ukupno vreme	Pozitivno vreme	Neutralno vreme	Negativno vreme
Aleksandar Vučić - predsednik Republike	55:54:51	91.2%	6.7%	2.1%
Ana Brnabić - predsednica Vlade	5:30:09	84.9%	10.9%	4.2%
Nebojša Stefanović - ministar unutrašnjih poslova/potpredsednik Vlade	4:05:06	79.4%	9.4%	11.2%
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik Vlade	2:36:24	79.6%	17.9%	2.5%
Kancelarija za Kosovo i Metohiju	2:10:09	86.3%	9.2%	4.6%
Siniša Mali - ministar finansija	2:08:02	68.3%	13.7%	18.0%
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	1:54:46	88.4%	8.6%	2.9%
Zorana Mihajlović - ministar građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	1:37:38	79.9%	12.5%	7.5%
Aleksandar Vučić - predsednik Srpske napredne stranke	1:18:15	90.4%	9.2%	.4%
Ministarstvo unutrašnjih poslova	1:05:35	45.1%	49.8%	5.0%
Vlada Srbije	0:53:30	25.1%	58.0%	16.9%
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	0:52:10	70.4%	28.4%	1.2%
Aleksandar Antić - ministar rudarstva i energetike	0:50:47	78.5%	20.8%	.7%
Zoran Đorđević - ministar za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja	0:41:41	81.3%	18.1%	.6%
Mladen Šarčević - ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:40:42	59.4%	32.2%	8.4%
Maja Gojković (predsednik Narodne skupštine)	0:37:12	85.8%	9.5%	4.7%
Goran Trivan - ministar zaštite životne sredine	0:35:43	72.9%	23.6%	3.5%
Branislav Nedimović - ministar poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede	0:32:50	79.8%	20.1%	.1%
Ministarstvo spoljnih poslova	0:23:49	50.5%	38.8%	10.8%
Rasim Ljajić - ministar trgovine, turizma i telekomunikacija/potpredsednik	0:23:29	88.8%	11.1%	.1%
Ministarstvo odbrane	0:23:08	32.7%	58.6%	8.7%
Vlast, uopšteno	0:22:08	2.1%	10.1%	87.8%
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:21:31	45.9%	54.1%	0.0%
Kabinet predsednika Republike Srbije	0:20:11	68.0%	19.8%	12.2%
Nela Kuburović - Ministarstvo pravde	0:16:42	80.8%	16.7%	2.5%
Ministarstvo kulture i informisanja	0:16:26	34.3%	47.0%	18.8%
Ministarstvo pravde	0:15:18	29.5%	70.5%	0.0%
Milan Krkobabić - ministar bez portfelja	0:15:15	81.6%	10.3%	8.2%
Branko Ružić - ministar državne uprave i lokalne samouprave	0:15:09	69.7%	28.3%	2.0%
Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	0:14:13	62.7%	37.3%	0.0%
Jadranka Joksimović - ministar za evropske integracije	0:12:48	84.1%	15.9%	0.0%
Nenad Popović - ministar bez portfelja	0:11:52	89.7%	10.3%	0.0%
Ministarstvo zaštite životne sredine	0:11:47	10.2%	62.1%	27.7%
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:11:39	57.2%	40.3%	2.4%
Ministarstvo za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja	0:11:30	43.0%	37.7%	19.3%
Slavica Đukić Dejanović - ministar bez portfelja	0:10:56	68.8%	30.9%	.3%
Nebojša Stefanović - Srpska napredna stranka	0:10:24	100.0%	0.0%	0.0%
Ministarstvo zdravlja	0:09:51	20.8%	78.8%	.3%
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije	0:07:29	91.8%	.4%	7.8%
Vanja Udovičić - ministar omladine i sporta	0:07:21	66.7%	27.4%	5.9%
Pokrajinska vlast	0:07:20	43.4%	10.7%	45.9%
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:05:51	59.7%	34.9%	5.4%
Vladan Vukosavljević - ministar kulture i informisanja	0:05:13	65.2%	34.8%	0.0%
Ministarstvo finansija	0:05:09	32.9%	64.8%	2.3%
Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	0:04:40	45.9%	54.1%	0.0%
Milan Krkobabić - Partija ujedinjenih penzionera	0:03:48	87.7%	12.3%	0.0%

	Ukupno vreme	Pozitivno vreme	Neutralno vreme	Negativno vreme
Goran Knežević - ministar privrede	0:03:45	95.6%	0.0%	4.4%
Ministarstvo privrede	0:03:30	66.8%	33.2%	0.0%
Ministarstvo rudarstva i energetike	0:02:41	35.4%	64.6%	0.0%
Zorana Mihajlović - Srpska napredna stranka	0:02:19	82.7%	5.0%	12.2%
Nenad Popović - Srpska narodna partija	0:02:15	73.3%	26.7%	0.0%
Ministarstvo omladine i sporta	0:01:34	54.3%	45.7%	0.0%
Ministarstvo za evropske integracije	0:01:02	40.3%	32.3%	27.4%
Rasim Ljajić - Socijaldemokratska partija	0:00:44	56.8%	43.2%	0.0%
Goran Trivan - Socijalistička partija Srbije	0:00:42	61.9%	38.1%	0.0%
Goran Knežević - Srpska napredna stranka	0:00:24	0.0%	66.7%	33.3%
Aleksandar Antić - Socijalistička partija Srbije	0:00:23	95.7%	4.3%	0.0%
Aleksandar Vulin - Pokret socijalista	0:00:21	90.5%	9.5%	0.0%
Branislav Nedimović - Srpska napredna stranka	0:00:17	100.0%	0.0%	0.0%
Jadranka Joksimović - Srpska napredna stranka	0:00:13	0.0%	100.0%	0.0%

U grupi aktera koji su deo sudske i tzv. četvrte grane vlasti najviše prostora je dobilo Regulatorno telo za elektronske medije, dok je Poverenica za zaštitu ravnopravnosti najpozitivnije predstavljena. Najnegativnije su predstavljeni tužioci i udruženje sudija.

Tabela 9. Vremenska i tonalitetska analiza aktera u okviru zakonodavne, sudske vlasti i regulatornih tela

	Ukupno vreme	Pozitivno vreme	Neutralno vreme	Negativno vreme
Regulatorna agencija za elektronske medije	0:09:02	45.8%	30.4%	23.8%
Agencija za borbu protiv korupcije	0:06:05	6.0%	67.4%	26.6%
Zaštitnik građana	0:02:23	0.0%	100.0%	0.0%
Poverenik za zaštitu informacija od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti	0:01:37	46.4%	53.6%	0.0%
Poverenik za zaštitu ravnopravnosti	0:10:12	91.5%	8.5%	0.0%
Fiskalni savet	0:08:01	21.4%	72.1%	6.4%
Sudovi/sudije	0:00:54	5.6%	94.4%	0.0%
Državno veće tužilaca	0:03:44	18.8%	49.1%	32.1%
Tužioci	0:04:18	33.7%	14.0%	52.3%
Udruženje sudija	0:01:48	0.0%	55.6%	44.4%
Udruženje tužilaca	0:01:48	0.0%	100.0%	0.0%
Skupština Srbije	1:04:49	55.5%	42.8%	1.7%

U okviru korpusa političkih stranka možemo da uočimo tri tendencije. Prva, da je Srpska napredna stranka najzastupljenija stranka, a da je iza nje deo opozicije koji zagovara bojkot. Druga tendencija je da su u dnevnicima **u većini slučajeva više zastupljeni lideri političkih stranka**, nego političke stranke kao organizacije. Treća tendencija je negativno predstavljanje opozicije koja ukazuje na loše izborne uslove i zagovara bojkot.

Tabela 10. Vremenska i tonalitetska analiza aktera na nivou političkih partija

	Ukupno vreme	Pozitivno vreme	Neutralno vreme	Negativno vreme
Opozicija koja je za bojkot	0:01:51	0.0%	0.0%	100.0%
Dragan Đilas	3:18:59	9.8%	1.4%	88.8%
Marko Bastać	1:19:51	7.5%	4.0%	88.5%
Boško Obradović	1:13:28	22.5%	6.1%	71.4%
Srpska desnica - Miša Vacić	0:17:48	30.0%	3.1%	66.9%
Savez za Srbiju	2:26:02	21.7%	14.2%	64.0%
Opozicija, generalno	1:16:55	14.2%	25.6%	60.1%
Sergej Trifunović	0:27:48	39.9%	11.9%	48.2%
Stranka slobode i pravde	0:39:02	50.0%	11.4%	38.7%
Vuk Jeremić	0:30:53	60.5%	1.6%	37.9%
Stranka demokratske akcije Sandžaka, Sulejman Ugljanin	0:01:39	58.6%	4.0%	37.4%
Vojislav Šešelj	0:15:51	57.1%	6.7%	36.2%
Dveri	0:03:36	39.8%	30.6%	29.6%
Borko Stefanović	0:09:15	50.5%	25.6%	24.0%
Boris Tadić	0:05:28	76.0%	1.5%	22.5%
Narodna stranka	0:24:05	63.4%	14.6%	22.0%
Srpska radikalna stranka	0:15:59	68.3%	10.3%	21.4%
Socijalistička partija Srbije	0:34:29	67.7%	14.5%	17.8%
Demokratska stranka Srbije/Jovanović	0:05:05	66.6%	15.7%	17.7%
Srpska napredna stranka	3:56:59	74.4%	9.0%	16.6%
Opozicija koja je za izlazak na izbore	0:01:09	0.0%	85.5%	14.5%
Zoran Lutovac	0:13:25	67.7%	18.3%	14.0%
1 od 5 miliona	1:49:04	42.8%	44.7%	12.6%
Demokratska stranka	0:59:45	57.8%	32.1%	10.2%
Zoran Živković	0:18:46	83.5%	10.0%	6.5%
Patriotski savez Srbije, Šapić	0:04:32	24.3%	71.0%	4.8%
Ujedinjena demokratska Srbija	0:06:00	61.1%	34.7%	4.2%
Zajedno za Srbiju Zelenović	0:04:04	86.5%	9.4%	4.1%
Čedomir Jovanović	0:14:45	93.8%	4.1%	2.1%
Đorđe Vukadinović	0:12:12	69.8%	28.1%	2.0%
Pokret slobodnih građana	0:19:45	62.2%	37.6%	.3%
Ne davimo Beograd	0:16:09	81.1%	18.9%	0.0%
Aleksandar Šapić	0:09:17	88.9%	11.1%	0.0%
Stranka moderne Srbije	0:05:43	92.2%	7.8%	0.0%
Dragan Marković Palma	0:05:30	93.0%	7.0%	0.0%
Nova stranka	0:03:40	89.5%	10.5%	0.0%
Bošnjačka demokratska zajednica, Muamer Zukorlić	0:03:05	27.0%	73.0%	0.0%
Nenad Čanak	0:02:29	96.6%	3.4%	0.0%
Metla	0:02:23	38.5%	61.5%	0.0%
Pokret ujedinjenih penzionera Srbije	0:02:20	95.7%	4.3%	0.0%
Liberalno demokratska partija Srbije	0:02:07	59.1%	40.9%	0.0%
Socijaldemokratska partija Srbije, Rasim Ljajić	0:01:44	8.7%	91.3%	0.0%
Pokret socijalista	0:01:05	100.0%	0.0%	0.0%
Lokalni front	0:00:44	100.0%	0.0%	0.0%
Liga socijaldemokrata Vojvodine	0:00:41	57.1%	42.9%	0.0%
Savez vojvođanskih Mađara, Ištvan Paštor	0:00:31	100.0%	0.0%	0.0%
Jedinstena Srbija	0:00:27	81.5%	18.5%	0.0%

Akteri sa Kosova su u analiziranim dnevnicima predstavljeni na način koji se poklapa sa odnosima koje vlast u Srbiji ima sa političkim akterima pre svega u okviru Briselskih pregovora.

Tabela 11. Vremenska i tonalitetska analiza aktera sa Kosova*

	Ukupno vreme	Pozitivno vreme	Neutralno vreme	Negativno vreme
Srpska lista	1:15:49	82.10%	16.60%	1.30%
Kosovski zvaničnici	0:43:41	9.80%	11.90%	78.30%
Kosovske institucije	0:25:44	3.70%	5.20%	91.10%
Aljbin Kurti	0:24:30	8.60%	10.30%	81.20%
Hašim Tači	0:13:22	27.00%	51.40%	21.50%
Ramuš Haradinaj	0:06:19	36.10%	49.90%	14.00%
Vlada Kosova	0:02:56	14.20%	1.10%	84.70%
Policija Kosova	0:01:37	0.00%	72.20%	27.80%
Kadri Veseli, Demokratska partija Kosova	0:00:54	18.50%	29.60%	51.90%

Najviše vremena u posmatranom periodu dobila je Srpska lista koja je najpozitivnije predstavljena. S druge strane, najnegativnije predstavljeni akteri su Aljbin Kurti i Vlada Kosova, dok je Hašim Tači predstavljen neutralno.

Tabela broj 12. Vremenska i tonalitetska analiza međunarodnih aktera

	Ukupno vreme	Pozitivno vremena	Neutralno vreme	Negativno vreme
Ostali strani političari	0:59:58	85.90%	14.10%	0.00%
Političari zemalja EU	0:44:16	75.00%	17.10%	7.90%
Ruski političari	0:36:30	88.40%	11.60%	0.00%
Ambasador SAD	0:35:18	57.30%	36.80%	5.90%
EU uopšteno	0:27:03	44.90%	38.10%	16.90%
Američki političari	0:24:32	16.80%	83.20%	0.00%
Metju Palmer	0:21:53	47.10%	36.30%	16.60%
Evropski parlament	0:15:21	51.10%	46.70%	2.20%
Ričard Grenel	0:14:37	44.40%	55.60%	0.00%
Sem Fabrici, šef Delegacije EU u Srbiji	0:13:13	53.00%	47.00%	0.00%
Angela Merkel	0:12:38	68.10%	31.90%	0.00%
Žosep Borel, spoljna politika i bezbednost EU	0:12:26	87.30%	12.70%	0.00%
Političari Kine	0:11:45	92.10%	6.50%	1.40%
Tanja Fajon	0:11:24	54.70%	18.10%	27.20%
Ambasador Rusije	0:10:24	84.10%	15.90%	0.00%
Evropska komisija	0:08:41	35.70%	45.50%	18.80%
OEBS/OSCE/ODIHR	0:08:20	45.00%	55.00%	0.00%
Nemački političari	0:07:55	83.80%	16.20%	0.00%
Vladimir Putin	0:06:57	79.40%	20.60%	0.00%
Vladimir Bilčik	0:06:25	13.00%	87.00%	0.00%
Emanuel Makron	0:05:42	33.90%	63.70%	2.30%
Međunarodne organizacije	0:05:27	80.20%	19.80%	0.00%
UN/UNESCO	0:04:11	35.70%	64.30%	0.00%
Donald Tramp	0:04:03	36.10%	63.90%	0.00%
Ambasador Nemačke	0:02:28	78.40%	21.60%	0.00%
Frederika Mogerini	0:02:19	28.60%	67.90%	3.60%
NATO/KFOR	0:02:02	57.40%	42.60%	0.00%
Ambasador Francuske	0:02:10	61.50%	38.50%	0.00%
Savet bezbednosti	0:01:51	0.00%	100.00%	0.00%
Francuski političari	0:01:49	89.00%	11.00%	0.00%
Johanes Han	0:01:32	95.70%	4.30%	0.00%
Žan Klod Junker	0:00:40	0.00%	100.00%	0.00%
Evropski savet	0:00:24	100.00%	0.00%	0.00%
Ursula fon der Lejen, predsednik Evropskog saveta	0:00:24	0.00%	100.00%	0.00%

Pogled na Tabelu 12 govori da je najveći broj međunarodnih aktera pozitivno predstavljen. Ovo se posebno odnosi na Evropski savet, Johanesa Hana, političare iz Francuske, Kine, Nemačke, SAD i Rusije, ali i ambasadora Rusije u Srbiji. S druge strane, među negativno predstavljenim akterima ističu se političari iz EU, koji su vezani za Srbiju svojim poslom (Tanja Fajon, Metju Palmer), ali i institucija Evropska komisija.

Prema podacima iz Tabele 13 od društvenih aktera organizacije civilnog društva su najzastupljeniji akter u analiziranim medijima. Na drugom mestu su građani, a iza njih su vojnici, domaći privrednici, odnosno strani privrednici/ korporacije, koji su, uzgred, najnegativnije predstavljeni od svih aktera.

Tabela broj 13. Vremenska i tonalitetaska analiza društvenih aktera

	Ukupno vreme	Pozitivnog vremena	Neutralno vreme	Negativno vreme
OCD	2:03:27	56.80%	42.50%	0.70%
Građani	1:33:20	66.80%	33.10%	0.10%
Vojnici	0:26:09	50.90%	49.10%	0.00%
Domaći privrednici	0:18:41	68.50%	20.00%	11.50%
Strani privrednici/korporacije	0:14:19	44.90%	28.30%	26.80%
SPC	0:14:00	59.00%	31.90%	9.00%
Sportisti	0:12:20	98.90%	1.10%	0.00%
Privredne komore	0:12:07	83.50%	16.50%	0.00%
Ostali sindikati	0:10:07	41.80%	55.20%	3.00%
Profesori	0:09:55	61.30%	38.70%	0.00%
Unija poslodavaca	0:08:03	42.00%	58.00%	0.00%
Savez samostalnih sindikata	0:07:38	45.90%	54.10%	0.00%
Rimokatolička crkva	0:04:32	28.70%	71.30%	0.00%
Studenti	0:02:26	49.30%	50.70%	0.00%
Profesionalna udruženja	0:01:34	100.00%	0.00%	0.00%
Đaci	0:00:52	0.00%	100.00%	0.00%
Radnici	0:00:51	76.50%	23.50%	0.00%
UGS Nezavisnost	0:00:38	0.00%	100.00%	0.00%
Penzioneri	0:00:23	100.00%	0.00%	0.00%
Islamska zajednica	0:00:08	0.00%	100.00%	0.00%

Tematski, retorički i argumentacijski okvir izveštavanja u dnevnicima

Generalni tematski okvir analiziranih priloga činile su tri grupe tema: predstojeći izbori i unapređenje izbornih uslova uključujući i medijsku situaciju, dijalog sa Kosovom, odnosno dešavanja na Kosovu i oko Kosova, na kraju i političke svađa na relaciji vlast - opozicija u Srbiji.

Pored ovog političkog kompleksa tema, nalaze se teme: borba protiv korupcije, pranje novca i zloupotreba položaja, regionalni odnosi, aktivizam građana, infrastruktura i ekonomski napredak. Tema evropskih integracija generalno ili na nivou poglavlja je marginalizovana. Ako se pogledaju nalazi na kontinuumu država - društvo, jasno je da su te teme više plod potreba države (u dvadesetogodišnjoj tranziciji), nego društva.

Tabela broj 14. Teme u priložima

Teme	Broj pojavljivanja
Izbori u Srbiji/pregovori/dijalog/bojkot/	998
Politička estrada, ad hominem svadje, prepucavanja	916
Dijalog Beograd-Priština/Briselski sporazum/ dijalog novi format....	906
Korupcija, pranje novca, zloupotreba položaja	854
Regionalni odnosi	665
Aktivizam građana opis akcija	638
Izgradnja i revitalizacija infrastrukture	617
Izbori na Kosovu	524
Vojska, policija, bezbednost	504
Mediji i stanje u medijima	437
Dijalog za vraćanje u Narodnu Skupstinu	394
Spoljna politika - uopšteno	368
Ekonomski razvoj i investicije	311
Životna sredina/ekologija/klimatske promene/zagađenje	301
Borba protiv kriminala	296
Obeležavanje istorijskih datuma/godišnjice/	261
Partijski život, međupartijski odnosi, sukobi, razgovori	254
Dnevopolitički život na Kosovu	243
Sopljna politika sa ostatkom sveta	240
Dnevopolitička dešavanja	234
EU integracije	211
Spoljna politika sa Rusijom	206
Socijalni problemi, nezaposlenost, visine penzija	202
Privreda/trgovina/turizam/transport	196
Nacionalno pitanje, nacionalni identitet, nacionalna ugroženost	192
Spoljna politika sa EU	176
Budžet, fiskalna politika, krediti	166
Ljudska prava/manjinska prava	161
Obrazovanje, nauka	154
Zdravlje, medicina, zdravstvo	153
Radnici - radnička prava, povećanje plata, minimalna cena rada	153
Ratni zločini na Kosovu	141
Odnosi sa Hrvatskom	128
Energetika, energetska kriza, nafta	125
Spoljna politika sa SAD	118
Bezbednost Srba na Kosovu/ljudska prava Srba na Kosovu	108
Odnosi sa Republikom Srpskom	103
Informaciono-tehnološki razvoj	96
Finansijski sektor, rezultati promene	80
Sport	72
Međukonfesionalni odnosi	69
Poljoprivreda	68
Zloupotreba izvoza naoružanja, izvoz naoružanja	66
Kultura	64
Pravosuđe	62
Takse i ukidanje taksi na Kosovu za robu iz Srbije	61
Mladi	59

Teme	Broj pojavljivanja
Vršnjačko, porodično, mobing i drugi oblici nasilja	58
Komunalni problemi	57
Zakonska rešenja, zakonske procedure, zakonske inicijative, javne rasprave	57
Govori na mitinzima miks tema (važi za direktne prenose, snimke mitinga i nastupa političara)	53
Kampanja za povlačenje priznavanje Kosova	53
Kosovo u Interpolu	46
Promocija bojkota	44
Bezbednost u saobraćaju	42
Fizički napadi na političke protivnike, neistomišljenike	42
Političari - anegdote, šale, dogodovštine	41
Populaciona politika, rađanje, migracije, iseljavanje	41
Otvaranje objekata, ceremonije	39
Podvizi, uspesi, pregnuća	36
Nesreće, elementarne nepogode (požari...)	36
Kulturno nasleđe na Kosovu	34
Pristupna poglavlja	30
Sažetak više tema	28
Spoljna politika sa Nemačkom	22
Implementacija zakona, sprovođenje zakona	21
Kritika politike Aleksandra Vučića	21
Ordenje, nagrade, pokloni	20
Razgraničenje kao rešenje	19
Životne priče građana	18
Unutrašnja politička pitanja Kosova	17
Istraživanje javnog mnjenja	17
Usavršavanje lokalne uprave i administracije	17
Ratni zločini, optužnice	16
Prirodne nepogode	11
In memoriam	10
Spoljna politika sa Francuskom	9
Kritika stanja u zemlji/ isticanje odlazaka mladih	7
Nelegalna gradnja, legalizacija	6
Predizborna kampanja	6
Štrajkovi	4
Zahtevi aktivista građana, grupe građana, aktivnosti OCD	4

Tokom monitoringa smo analizirali koje diskurse koriste akteri koje smo posmatrali, odnosno šta su od tih diskursa prenosili mediji.

Tabela 15. Diskurs nastupanja analiziranih aktera

	N	Procenat
Informativni	2459	24.7%
Promotivni	4336	43.6%
Zagovarački	387	3.9%
Propagandistički	245	2.5%
Perjanički	188	1.9%
Analitički/kritički	2155	21.7%
Tabloidni	41	.4%
Dijaloški	116	1.2%
Kvazi-dijaloški	13	0.1%
	9940	100.0%

I ovaj nalaz ide u prilog tezi o postojanju industrije populizma. Skoro svaka druga izjava aktera ima pozitivan, odnosno promotivan diskurs. Ako se tome doda da je 24,7% izjava informativnog karaktera, možemo reći da su posmatrani dnevnic platforme za informativnu promociju (državnih) aktera. U prilog ovome zaključku ide i nalaz da svaka peta izjava ima analitički, odnosno kritički karakter.

Posmatrano po dnevnicima, izrazitno promotivniji su bili dnevnic Happy-a, RTS-a, O2, ali ih prate dnevnic Pink-a i Prve. Za razliku od dnevnika na televizijama sa nacionalnom frekvencijom, dnevnik kablovske televizije N1 je bio najanalitičniji dnevnik među posmatranim dnevnicima

Tabela broj 16. Diskursi monitorisanih aktera po TV

	RTS	TV Pink	TV Happy	Prva TV	O2	N1	
Informativni	516	336	363	406	251	587	2459
	26.1%	17.5%	27.7%	27.6%	26.1%	25.5%	
Promotivni	1037	885	690	633	483	608	4336
	52.4%	46.1%	52.7%	43.0%	50.2%	26.5%	
Zagovarački	77	31	38	45	38	158	387
	3.9%	1.6%	2.9%	3.1%	3.9%	6.9%	
Propagandistički	15	100	16	37	25	52	245
	.8%	5.2%	1.2%	2.5%	2.6%	2.3%	
Perjanički	3	87	3	31	7	57	188
	.2%	4.5%	.2%	2.1%	.7%	2.5%	
Analitički/kritički	286	441	184	298	138	808	2155
	14.5%	23.0%	14.1%	20.2%	14.3%	35.2%	
Tabloidni	1	15	2	1	6	16	41
	.1%	.8%	.2%	.1%	.6%	.7%	
Dijaloški	39	24	12	17	12	12	116
	2.0%	1.3%	.9%	1.2%	1.2%	.5%	
Kvazi dijaloški	5	0	1	4	3	0	13
	.3%	0.0%	.1%	.3%	.3%	0.0%	
Ukupno	1979	1919	1309	1472	963	2298	9940

Uporedo sa diskursom deo analize sadržaja izjava aktera je bila argumentacija koju su akteri koristili u svojim izjavama.

Tabela 17. Argumentacija

Argumenti	Broj po argumentu
Stav političara	6458
Stav predstavnika institucija	942
Činjenice, podaci	647
Stav novinara	366
Stav analitičara	347
Stav stručnjaka	300
Stav građana / zainteresovana strana	186
Strategija/politika	144
Stav OCD	143
Zakon	109
Lični stav	79
Stav javne ličnosti	41
Državna statistika	22
Ugovor	22
Istraživanja	19
Stav crkve	12
Ukupno	9837

U skoro dve trećine izjava koje su analizirane, akteri su kao argumenti koristili izjave političara. Nešto manje od 10% izjava su bile podržane argumentima predstavnika institucija, tako da možemo da zaključimo da su i u pogledu argumentacija, dnevnicima bili jednostrani.

Segmentirajući podatke po posmatrnim dnevnicima, možemo da zaključimo da je stav političara kao argument dominirajući. Najveću zastupljenost ove vrste argumentacije je imao dnevnik na TV O2. Skoro $\frac{3}{4}$ posmatranih izjava se baziralo na ovom argumentu. Na drugom mestu po zastupljenosti izjava političara kao argumenta je bio dnevnik TV Prva, a na trećem dnevnik TV Pink.

Tabela 18. Argumentacija koju su koristili posmatrani akteri po TV

	RTS	TV Pink	TV Happy	Prva TV	O2	N1	
Stav građana / zainteresovana strana	35	42	13	25	8	63	186
	1.8%	2.2%	1.0%	1.7%	.8%	2.8%	
Stav predstavnika institucija	244	124	162	113	73	226	942
	12.5%	6.5%	12.6%	7.7%	7.7%	9.9%	
Stav stručnjaka	58	68	37	32	9	96	300
	3.0%	3.6%	2.9%	2.2%	.9%	4.2%	
Državna statistika	5	6	0	3	5	3	22
	.3%	.3%	0.0%	.2%	.5%	.1%	
Istraživanja	1	0	2	4	9	3	19
	.1%	0.0%	.2%	.3%	.9%	.1%	
Zakon	26	13	14	18	2	36	109
	1.3%	.7%	1.1%	1.2%	.2%	1.6%	
Strategija/politika	32	22	43	24	12	11	144
	1.6%	1.2%	3.4%	1.6%	1.3%	.5%	
Ugovor	5	2	4	8	2	1	22
	.3%	.1%	.3%	.5%	.2%	.0%	
Činjenice, podaci	138	80	85	91	72	181	647
	7.0%	4.2%	6.6%	6.2%	7.6%	7.9%	
Stav političara	1291	1253	837	1004	709	1364	6458
	65.9%	66.0%	65.2%	68.6%	74.8%	59.7%	
Stav analitičara	20	127	33	45	7	115	347
	1.0%	6.7%	2.6%	3.1%	.7%	5.0%	
Stav javne ličnosti	4	19	3	8	1	6	41
	.2%	1.0%	.2%	.5%	.1%	.3%	
Stav novinara	65	103	31	53	24	90	366
	3.3%	5.4%	2.4%	3.6%	2.5%	3.9%	
Lični stav	9	17	3	15	3	32	79
	.5%	.9%	.2%	1.0%	.3%	1.4%	
Stav crkve	1	2	1	4	3	1	12
	.1%	.1%	.1%	.3%	.3%	.0%	
Stav OCD	25	21	15	17	9	56	143
	1.3%	1.1%	1.2%	1.2%	.9%	2.5%	
	1959	1899	1283	1464	948	2284	9837

ANALIZA KRŠENJA ČLANA 47, STAV 1. ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA

Jedna od funkcija monitoringa je praćenje primene poštovanja zakona. Za potrebe analize konstruisali smo dva tipa izveštavanja na osnovu čije zastupljenosti možemo da ukažemo na indicije o kršenju člana 47. stav 1:

- Pozitivnog izveštavanja - medijsko predstavljanje aktera u prilogu na način da on kroz svoj govor i postupanje, govor drugog aktera i postupanje, vizuelne i audio sadržaje na nivou jednog priloga ili emisije ima više od 50% pozitivnog vremena od ukupnog vremena koje taj akter ima tokom trajanja priloga ili emisije.
- Negativnog izveštavanja - medijsko predstavljanje aktera na način da je on kroz govor i postupanje drugog aktera, uključujući i novinara, vizuelne i audio sadržaje, prisutnost govora mržnje, kršenja pretpostavke nevinosti, iznošenje neistina, predstavljen sa više od 50% negativnog vremena od ukupnog vremena koje dotični akter ima tokom trajanja priloga ili emisije.

Smatramo da svako pozitivno izveštavanje o nekom akteru koje prelazi 50% od ukupnog vremena koje taj akter ima tokom trajanja priloga ili emisije, predstavlja kršenje člana 47, stav 1 Zakona o elektronskim medijima².

Ovakav način izveštavanja govori da u prilogu nisu iznete činjenice, stavovi i mišljenja koji daju drugu, alternativnu, stranu, odnosno da je novinar napravio prilog u kojem je svoju funkciju sveo na držača mikrofona ili prepričavanje i podržavanje promocije ili propagande koju je izneo akter.

Ovakvo izveštavanje nema potreban nivo objektivnosti, istinitosti i potpunosti informisanja o akteru i onome što on ili neko drugi saopštavanja o njemu ili onome što on radi, a što se članom 47. Zakona o elektronskim medijima zahteva od emitera.

Isto možemo reći, kada je u pitanju negativno izveštavanje, gde akter, koji je predmet negativnog izveštavanja, neko drugi ili novinar nisu u prilici ili voljni da iznesu kontra argumnete kao odgovor na iznete (negativne/neistinite) stavove, ocene, mišljenja, uvrede, neistine o akteru koji je (ne) posredni akter priloga.

Prema rezultatima sprovedenog monitoringa dnevnika RTS-a (u 19.30 h) u periodu 1.9. – 30.11. 2019. godine utvrđeno je da je/su:

2 https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_elektronskim_medijima.html

Tabela br 19. Vreme i tonalitet izveštavanja o političkim akterima u dnevniku RTS-a od 1.9. do 30.11. 2019. godine

	Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
	Vreme		vreme		Vreme		Vreme	
	Sum	Sum %	Sum	Sum %	Sum	Sum %	Sum	Sum %
Aleksandar Vučić - predsednik Republike	2:58:21	81.7	0:39:50	18.2	0:00:10	.1	3:38:20	100.0
Aleksandar Vučić - predsednik SNS	0:03:46	97.4	0:00:06	2.6		0.0	0:03:52	100.0
Srpska napredna stranka	0:04:44	75.1	0:00:56	14.8	0:00:38	10.1	0:06:17	100.0
Socijalistička partija Srbije	0:02:22	100.0		0.0		0.0	0:02:22	100.0
Dragan Marković Palma	0:00:31	100.0		0.0		0.0	0:00:31	100.0
Srpska radikalna stranka	0:00:41	70.7	0:00:17	29.3		0.0	0:00:58	100.0
Vojislav Šešelj	0:01:09	100.0		0.0		0.0	0:01:09	100.0
Demokratska stranka	0:00:37	46.3	0:00:43	53.8		0.0	0:01:20	100.0
Zoran Lutovac	0:00:54	69.2	0:00:24	30.8		0.0	0:01:18	100.0
Nova stranka	0:00:40	97.6	0:00:01	2.4		0.0	0:00:41	100.0
Zoran Živković	0:02:03	100.0		0.0		0.0	0:02:03	100.0
Narodna stranka	0:00:06	23.1	0:00:20	76.9		0.0	0:00:26	100.0
Boško Obradović		0.0				0.0		
Borko Stefanović	0:00:32	100.0		0.0		0.0	0:00:32	100.0
Dragan Đilas		0.0		0.0	0:00:29	100.0	0:00:29	100.0
Savez za Srbiju	0:00:17	20.7	0:00:45	54.9	0:00:20	24.4	0:01:22	100.0
Sergej Trifunović		0.0		0.0	0:01:01	100.0	0:01:01	100.0
Pokret slobodnih građana	0:00:37	61.7	0:00:23	38.3		0.0	0:01:00	100.0
Čedomir Jovanović	0:00:55	100.0		0.0		0.0	0:00:55	100.0
Liberalno demokratska partija	0:00:21	100.0		0.0		0.0	0:00:21	100.0
Liga socijaldemokrata Vojvodine	0:00:05	83.3	0:00:01	16.7		0.0	0:00:06	100.0
Ne davimo Beograd		0.0	0:00:10	100.0		0.0	0:00:10	100.0
Patriotski savez Srbije, Šapić		0.0	0:00:01	100.0		0.0	0:00:01	100.0
Opozicija generalno	0:01:46	32.2	0:03:17	59.9	0:00:26	7.9	0:05:29	100.0
Marko Bastać		0.0	0:00:10	100.0		0.0	0:00:10	100.0
1 od 5 miliona	0:02:13	30.4	0:03:38	49.9	0:01:26	19.7	0:07:16	100.0
Boris Tadić	0:00:20	100.0		0.0		0.0	0:00:20	100.0
Demokratska stranka Srbije/Jovanović		0.0	0:00:01	100.0		0.0	0:00:01	100.0
Đorđe Vukadinović	0:01:11	100.0		0.0		0.0	0:01:11	100.0
Stranka moderne Srbije	0:00:06	100.0		0.0		0.0	0:00:06	100.0
Socijaldemokratska partija Srbije	0:00:09	100.0		0.0		0.0	0:00:09	100.0

Prema rezultatima sprovedenog monitoringa dnevnika RTS-a (u 19.30 h) u periodu 1.9. – 30.11. 2019. godine utvrđeno je da je/su:

- Predsednik Srbije predstavljen sa 81% pozitivnog vremena od ukupnih 3:38:20 za tri meseca monitoringa.
- Predsednica Vlade, Ana Brnabić, odnosno Ivica Dačić, ministar spoljnih poslova, predstavljeni su izrazito pozitivno.
- Pozitivno predstavljeni (preko 50% pozitivnog vremena) opozicioni političari na RTS u nesamerivo manjem vremenskom periodu: Vojislav Šešelj, Zoran Živković, Đorđe Vukadinović, Boris Tadić i Zoran Lutovac.
- Negativno predstavljeni (preko 50% negativnog vremena) politički lideri su: Dragan Đilas i Sergej Trifunović.
- Cenzurisani: lideri opozicije, predstavnici stranaka nacionalnih manjina, opozicioni narodni poslanici Sasa Radulović.

Tabela 20. Vreme i tonalitet izveštavanja o političkim akterima u dnevniku TV Pinka od 1.9. do 30.11. 2019. godine

	Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
	vreme		vreme		vreme		vreme	
	Sum	Sum %	Sum	Sum %	Sum	Sum %	Sum	Sum %
Aleksandar Vučić - predsednik Srbije	19:59:10	98.7	0:15:01	1.2	0:00:56	.1	20:15:09	100.0
Aleksandar Vučić - predsednik SNS	0:39:49	96.4	0:01:29	3.6		0.0	0:41:18	100.0
Srpska napredna stranka	1:26:30	99.7	0:00:15	.3		0.0	1:26:44	100.0
Socijalistička partija Srbije	0:03:17	51.4	0:00:06	1.6	0:03:00	47.0	0:06:23	100.0
Partija ujedinjenih penzionera Srbije	0:00:21	91.3	0:00:02	8.7		0.0	0:00:23	100.0
Srpska radikalna stranka	0:00:50	92.6	0:00:04	7.4		0.0	0:00:54	100.0
Vojislav Šešelj	0:01:11	100.0		0.0		0.0	0:01:11	100.0
Demoraktska stranka	0:02:11	41.2	0:01:35	29.9	0:01:32	28.9	0:05:18	100.0
Zoran Lutovac		0.0		0.0	0:00:32	100.0	0:00:32	100.0
Nova stranka		0.0	0:00:04	100.0		0.0	0:00:04	100.0
Zoran Živković		0.0		0.0	0:01:13	100.0	0:01:13	100.0
Narodna stranka		0.0		0.0	0:00:06	100.0	0:00:06	100.0
Vuk Jeremić		0.0		0.0	0:07:16	100.0	0:07:16	100.0
Dveri		0.0		0.0	0:00:12	100.0	0:00:12	100.0
Boško Obradović	0:00:28	1.7	0:00:24	1.4	0:26:45	96.9	0:27:36	100.0
Borko Stefanović	0:00:34	44.7		0.0	0:00:42	55.3	0:01:16	100.0
Dragan Đilas	0:00:30	.4		0.0	2:14:04	99.6	2:14:34	100.0
Stranka slobode i pravde	0:00:15	10.9		0.0	0:02:03	89.1	0:02:18	100.0
Savez za Srbiju	0:00:05	.1	0:00:06	.2	1:04:38	99.7	1:04:48	100.0
Sergej Trifunović	0:01:22	18.2	0:00:28	6.2	0:05:40	75.6	0:07:30	100.0
Pokret slobodnih građana	0:00:26	78.8	0:00:04	12.1	0:00:03	9.1	0:00:33	100.0
Čedomir Jovanović	0:01:40	81.3	0:00:04	3.3	0:00:19	15.4	0:02:03	100.0
Nenad Čanak	0:01:50	100.0		0.0		0.0	0:01:50	100.0
Liga socijaldemokrata Vojvodine	0:00:19	100.0		0.0		0.0	0:00:19	100.0
Stranka demokratske akcije Sandžaka		0.0	0:00:04	11.8	0:00:30	88.2	0:00:34	100.0
Aleksandar Šapić	0:00:27	47.4	0:00:30	52.6		0.0	0:00:57	100.0
Patriotski savez Srbije		0.0	0:00:20	100.0		0.0	0:00:20	100.0
Opozicija, generalno	0:00:16	1.3	0:00:35	2.7	0:20:27	96.0	0:21:18	100.0
Marko Bastać	0:01:08	2.2		0.0	0:51:05	97.8	0:52:13	100.0
1 od 5 miliona	0:01:06	21.6		0.0	0:03:58	78.4	0:05:05	100.0
Boris Tadić		0.0	0:00:03	4.6	0:01:02	95.4	0:01:05	100.0
Srpska desnica, Miša Vacić	0:00:03	23.1		0.0	0:00:10	76.9	0:00:13	100.0
Zajedno za Srbiju		0.0		0.0	0:00:10	100.0	0:00:10	100.0
Demokratska stranka Srbije/Jovanović	0:00:21	91.3	0:00:02	8.7		0.0	0:00:23	100.0

Analizom dnevnika TV Pink u istom vremenskom periodu došli smo do sledećih nalaza:

- Predsednik Srbije je u okviru 20:15:09 za tri meseca u glavnom dnevniku Pinka predstavljen sa 98,1% pozitivnog vremena
- Pozitivno predstavljeni (preko 50% pozitivnog vremena): Vojislav Šešelj, Nenad Čanak, Čedomir Jovanović, Miloš Jovanović...
- Negativno predstavljeni: Zoran Lutiovac, Zoran Živković, Vuk Jeremić, Dragan Đilas, Boris Tadić, Boško Obradović...
- Cenzurisani: opozicioni politički lideri i narodni poslanici: Saša Radulović, Đorđe Vukadinović, predstavnici stranaka nacionalnih manjina.

Na osnovu napred navedenih nalaza možemo zaključiti da postoje indicije da je periodu od 1.9. do 30.11. 2019. godine kršen član 47. stav 1. Zakona o elektronskim medijima, od strane dva najuticajnija PMU, čime su građani/gledaoci ova dva PMU bili uskraćeni za objektivno, istinito, pravovremeno i pravedno, nepristrasno i balansirano izveštavanje o političkim akterima

Preporučujemo Regulatornoj agenciji za elektronske medija (REM) da u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima obezbedi zakonitost u oblasti svoje nadležnosti, odnosno poštovanje člana 47. stava 1. pri izveštavanju Radio Televizije Srbije i TV Pinka na način da se uspostavi vremenski i tonalitetski balans u izveštavanju o svim relevantnim političkim akterima u njihovim centralnim informativnim emisijama.

UPOREDNA ANALIZA

2017. i 2019. godina

U uvodnom delu smo naveli da je ovo drugi vanizborni monitoring izveštavanja medija. Posmatrajući pozitivne sekunde, njihov broj u slučaju Aleksandra Vučića je povećan skoro duplo, dok je u slučaju premijerke Brnabić broj neznatno smanjen. Smanjen je u slučaju ministra spoljnih poslova Ivica Dačića, kao i Zorana Lutovca, Vuka Jeremića, Čedomira Jovanovića, Nenada Čanka itd.

Tabela 21. Broj pozitivnih sekundi

	12.08.2017 - 14.11.2017	1.9. - 30.11. 2019
Aleksandar Vučić	62427	109542
Ana Brnabić	14734	10146
Ivica Dačić	6184	5058
Vojislav Šešelj	41	340
Dragan Šutanovac/Zoran Lutovac	649	385
Zoran Živković	2	568
Vuk Jeremić	277	165
Boško Obradović	707	445
Dragan Đilas	176	686
Saša Janković/Sergej Trifunović	868	434
Čedomir Jovanović	791	543
Nenad Čanak	373	120
Boris Tadić	110	163
Saša Radulović	220	0

Analiza podataka iz Tabele br. 19 govori da je sem bivšeg predsednika Srbije u slučaju ostalih aktera (ne)znatno opao procenat pozitivnog vremena

Tabela 22. Procenat pozitivnog vremena

	12.08.2017. - 14.11.2017.	1.9. - 30.11. 2019.
Aleksandar Vučić	92.3	91.1
Ana Brnabić	85.3	84.3
Ivica Dačić	80.3	79.8
Vojislav Šešelj	63.8	54.1
Dragan Šutanovac/Zoran Lutovac	83.8	70.8
Zoran Živković	53	76.2
Vuk Jeremić	43.2	26.0
Boško Obradović	38.1	18.0
Dragan Đilas	14.1	6.9
Saša Janković/Sergej Trifunović	31.6	35.8
Čedomir Jovanović	88.1	90.8
Nenad Čanak	81.8	96.0
Boris Tadić	23.5	67.4
Saša Radulović	50.9	0

Prema nalazima izloženim u Tabeli br. 20 broj negativnih sekundi raste kod: Dragana Đilasa, Boška Obradovića, Borisa Tadića i Vuka Jeremića.

Tabela 23. Broj negativnih sekundi

	12.08.2017. - 14.11.2017.	1.9. - 30.11. 2019.
Aleksandar Vučić	632	2065
Ana Brnabić	53	310
Ivica Dačić	61	118
Vojislav Šešelj	2	227
Dragan Šutanovac/Zoran Lutovac	81	45
Zoran Živković	108	73
Vuk Jeremić	278	468
Boško Obradović	1019	1861
Dragan Đilas	1050	9169
Saša Janković/Sergej Trifunović	1664	581
Čedomir Jovanović	46	19
Nenad Čanak	77	0
Boris Tadić	47	74
Saša Radulović	184	0

Pored u apsolutnim iznosima, negativno vreme raste i na nivou procenata kod sekundi raste kod: Dragana Đilasa, Boška Obradovića, Borisa Tadića i Vuka Jeremića.

Tabela 24. Procenat negativnog vremena

	12.08.2017. - 14.11.2017.	1.9. - 30.11. 2019.
Aleksandar Vučić	0.9	1.7
Ana Brnabić	0.3	2.6
Ivica Dačić	0.8	1.9
Vojislav Šešelj	0.9	36.1
Dragan Šutanovac/Zoran Lutovac	10.5	8.3
Zoran Živković	28.4	9.8
Vuk Jeremić	43.4	73.7
Boško Obradović	54.8	75.2
Dragan Đilas	84	91.9
Saša Janković/Sergej Trifunović	60.6	47.9
Čedomir Jovanović	5.1	3.2
Nenad Čanak	16.9	0.0
Boris Tadić	10	30.6
Saša Radulović	42.6	0

PREDIZBORNI MONITORING

(1.2. do 14.3. 2020. godine)

Biro za društvena istraživanja je nakon vanizbornog monitoringa pristupio realizaciji predizbornog monitoringa koji je obuhvatio isti uzorak dnevnika i aktera za izbore koji su planirani da se održe 26. aprila 2020. godine. Usled proglašenja vanrednog stanja zbog epidemije COVID-a 19, međutim, bili smo prinuđeni da zbog prestanka izbornih aktivnosti promenimo predmet naše analize od 15. marta i usmerimo na temu COVID-a 19 sa skoro istim akterima.

Izveštavanje u posmatranim medijima je u Covid19 periodu obeleženo padom pozitivnog vremena koje se prelilo u neutralno, odnosno izostanak negativnog vremena. U odnosu na period do 31.1.2020. imamo pad prosečnog pozitivnog vremena sa 66,8% na 49%.

Tabela 25. Zbirni tonalitet izveštavanja u dnevnicima

Total							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
17:54:33	49.0	16:30:56	45.2	2:07:04	5.8	36:32:33	100.0

Posmatrajući po dnevnicima na TV, najpozitivnije je izveštavano u dnevniku TV Pink-a, a najmanje pozitivno u dnevniku N1.

Tabela 26. Zbirni tonalitet izveštavanja po televijama u dnevnicima

RTS							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
2:01:32	46.7	2:17:10	52.7	0:01:34	.6	4:20:17	100.0
TV Pink							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
5:43:59	63.5	2:50:13	31.4	0:27:21	5.1	9:01:34	100.0
TV Happy							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
2:52:51	48.0	3:04:46	51.3	0:02:14	.6	5:59:52	100.0
Prva TV							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
2:14:58	43.0	2:49:07	53.8	0:10:02	3.2	5:14:08	100.0
B92							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
1:43:46	52.2	1:30:37	45.6	0:04:19	2.2	3:18:42	100.0
N1							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Total	
3:17:26	38.1	3:58:59	46.1	1:21:35	15.7	8:38:00	100.0

Radio televizija Srbije (RTS)

Tokom posmatranog perioda na RTS-u najzastupljeniji akter je bio predsednik Srbije Aleksandar Vučić, ali ovog puta sa (značajno) umanjenim procentom pozitivnog vremena koje se prelilo u neutralno vreme. Valja primetiti da su ministri u Vladi Srbije bili prisutniji kao akteri od svojih ministarstava. Od javnih funkcionera u ulozi partijskih lidera bili su prikazani Aleksandar Vučić i Ivica Dačić.

Aleksandar Vučić kao predsednik Srpske napredne stranke je bio malo, ali izrazito pozitivno predstavljen. Slično važi i za Ivicu Dačića koji je kao predsednik Socijalističke partije Srbije bio malo, ali pozitivno predstavljen.

Tabela 27. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja javnih aktera (funkcioneri i institucije) u dnevniku RTS-a

	Ukupno vreme	Procent pozitivnog vremena	Procent neutralnog vremena	Procent negativnog vremena
Aleksandar Vučić - predsednik Republike	1:21:08	64.4	34.4	1.2
Ana Brnabić - predsednica vlade	0:24:37	59.6	40.4	0.0
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik Vlade	0:11:01	43.1	56.9	0.0
Aleksandar Vučić - predsednik Srpske napredne stranke	0:07:47	98.7	1.3	0.0
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	0:07:35	19.1	80.9	0.0
Ministrstvo zdravlja	0:07:26	0.0	100.0	0.0
Vlada Srbije	0:06:57	0.0	100.0	0.0
Siniša Mali. ministar finansija	0:03:59	41.8	58.2	0.0
Maja Gojković (predsednik Narodne skupštine)	0:03:59	60.3	39.7	0.0
Nebojša Stefanović - ministar unutrašnjih poslova/potpredsednik vlade	0:03:31	64.9	35.1	0.0
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	0:03:22	23.8	76.2	0.0
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije	0:03:15	71.3	28.7	0.0
Zorana Mihajlović - ministar građevinarstva saobraćaja infrastrukture	0:02:47	59.3	40.7	0.0
Zoran Đorđević - ministar za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja	0:02:22	30.3	69.7	0.0
Kancelarija za Kosovo i Metohiju	0:02:14	83.6	16.4	0.0
Rasim Ljajić - ministar trgovine, turizma i telekomunikacija/potpredsednik	0:02:08	73.4	26.6	0.0
Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	0:01:31	0.0	100.0	0.0
Mladen Šarčević - ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:01:28	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:01:28	0.0	88.6	11.4
Pokrajinska vlast	0:01:26	0.0	100.0	0.0
Aleksandar Antić - ministar rudarstva i energetike	0:01:17	18.2	81.8	0.0
Ministarstvo zaštite životne sredine	0:01:08	100.0	0.0	0.0
Kabinet predsednika Republike	0:00:54	0.0	100.0	0.0
Goran Trivan - ministar zaštite životne sredine	0:00:54	100.0	0.0	0.0
Branko Ružić - ministar državne uprave i lokalne samouprave	0:00:54	100.0	0.0	0.0
Vladan Vukosavljević - ministar kulture i informisanja	0:00:50	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	0:00:48	0.0	100.0	0.0
Slavica Đukić-Dejanović - ministar bez portfelja	0:00:46	0.0	100.0	0.0
Branislav Nedimović - Srpska napredna stranka	0:00:35	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo pravde	0:00:34	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo privrede	0:00:33	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:00:31	0.0	83.9	16.1
Ministarstvo odbrane	0:00:28	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	0:00:20	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo spoljnih poslova	0:00:12	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0:00:06	0.0	100.0	0.0
Jadranka Joksimović - ministar za evropske integracije	0:00:04	0.0	100.0	0.0
Branislav Nedimović - ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:00:02	0.0	100.0	0.0

Među političkim strankama u dnevniku RTS-a najviše vremena je imala Srpska napredna stranka, koja je bila većinski neutralno predstavljena. Na drugom mestu, sa duplo manje vremena, bila je Socijalistička partija Srbije. Od izbornih lista najviše vremena, pre proglašenja vanrednog stanja, je imala lista „Aleksandar Vučić – za našu decu“, koja je skoro dve trećine vremena bila pozitivno predstavljena.

Stranke opozicije i njihovi lideri, bilo da su za bojkot ili za izbore, bili su prisutni pojedinačno sa oko minut i manje od toga, uz napomenu da su akteri (izuzev Boška Obradovića, koji je bio 45% vremena negativno predstavljen) bili pozitivno ili neutralno predstavljeni.

Tabela 28. Zastupljenost i tonalitet predavljanja partijskih aktera i lista u dnevniku RTS-a

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Srpska napredna stranka	0:07:22	20.4	79.6	0
Socijalistička partija Srbije	0:03:12	21.9	78.1	0
Aleksandar Vučić - Za našu decu	0:04:06	59.3	40.7	0
Demokratska stranka	0:01:59	96.6	3.4	0
Srpska radikalna stranka	0:01:54	29.8	70.2	0
Ivica Dačić – Socijalistička partija Srbije, Jedinstvena Srbija, Dragan Marković Palma	0:01:46	34.9	65.1	0
Savez vojvođanskih Mađara, Ištvan Paštor	0:01:31	39.6	60.4	0
Stranka moderne Srbije	0:01:16	50	50	0
Savez za Srbiju	0:01:01	29	71	0
Zoran Živković	0:00:54	59.3	40.7	0
1 od 5 miliona	0:00:50	100	0	0
Nova stranka	0:00:49	0	100	0
Narodna stranka	0:00:48	100	0	0
Boško Obradović	0:00:48	54.2	0	45.8
Vojislav Šešelj	0:00:46	52.2	47.8	0
Ujedinjena demokratska Srbija	0:00:43	0	100	0
Bošnjačka demokratska zajednica, Muamer Zukorlić	0:00:31	0	100	0
Opozicija, generalno	0:00:30	93.3	6.7	0
Dragan Marković Palma	0:00:22	90.9	9.1	0
Zoran Lutovac	0:00:22	100	0	0
Za kraljevinu Srbiju	0:00:22	54.5	45.5	0
Liberalno-demokratska partija	0:00:19	0	100	0
Đorđe Vukadinović	0:00:16	0	100	0
Pokret slobodnih građana	0:00:10	0	100	0
Jedinstvena Srbija	0:00:08	0	100	0
Dosta je bilo	0:00:06	0	100	0
Milica Đurđević - Stamenkovski - Srpska stranka Zavetnici	0:00:03	0	100	0
Srpski patriotski Savez	0:00:02	0	100	0

TV Pink

Izveštavanje Pinka je karakterisala dominantna uloga predsednika Srbije i Srpske napredne stranke, koji je u posmatranom periodu bio prisutan sa više od šest sati, ali ovog puta za trećinu manje pozitivnog vremena. Ostali akteri iz javnog sektora su bili minimalno predstavljeni, na pozitivan ili neutralan način.

Aleksandar Vučić, Branislav Nedimović i Ivica Dačić su bili predstavljeni i kao partijski lideri.

Tabela 29. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja javnih aktera (funkcioneri i institucije) u dnevniku TV Pink

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Aleksandar Vučić - predsednik Republike	6:01:04	69.2	30.6	.1
Aleksandar Vučić - predsednik Srpske napredne stranke	0:08:53	88.9	11.1	0.0
Nebojša Stefanović - ministar unutrašnjih poslova/potpredsednik Vlade	0:08:33	100.0	0.0	0.0
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik Vlade	0:07:50	49.1	50.9	0.0
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	0:07:27	86.1	11.2	2.7
Ana Brnabić - predsednica Vlade	0:06:37	59.4	40.6	0.0
Kancelarija za Kosovo i Metohiju	0:04:53	85.0	15.0	0.0
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:03:22	0.0	92.6	7.4
Vlada Srbije	0:03:06	0.0	100.0	0.0
Rasim Ljajić - ministar trgovine, turizma i telekomunikacija/potpredsednik	0:03:02	44.0	56.0	0.0
Siniša Mali - ministar finansija	0:02:48	98.8	1.2	0.0
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	0:02:45	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo zdravlja	0:02:26	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0:02:08	91.4	8.6	0.0
Milan Krkobabić - ministar bez portfelja	0:01:56	100.0	0.0	0.0
Aleksandar Vulin - Pokret socijalista	0:01:53	44.2	55.8	0.0
Ministarstvo spoljnih poslova	0:01:24	0.0	100.0	0.0
Aleksandar Antić - ministar rudarstva i energetike	0:01:01	67.2	32.8	0.0
Ministarstvo odbrane	0:00:49	69.4	30.6	0.0
Branislav Nedimović - Srpska napredna stranka	0:00:48	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo zaštite životne sredine	0:00:34	0.0	100.0	0.0
Pokrajinska vlast	0:00:32	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	0:00:26	0.0	100.0	0.0
Mladen Šarčević - ministar prosvete nauke i tehnološkog razvoja	0:00:25	0.0	100.0	0.0
Nela Kuburović - ministar pravde	0:00:24	100.0	0.0	0.0
Maja Gojković (predsednik Narodne skupštine)	0:00:24	0.0	100.0	0.0
Rasim Ljajić - Socijaldemokratska partija Srbije	0:00:19	100.0	0.0	0.0
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije	0:00:13	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:00:10	0.0	100.0	0.0
Branislav Nedimović - ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:00:02	0.0	100.0	0.0
Branko Ružić ministar državne uprave i lokalne samouprave	0:00:02	0.0	100.0	0.0

Svojim izveštavanje TV Pink je izborne aktere podelio na one koji su za bojkot i koji su izrazito negativno predstavljeni (Obradović, Đilas, Sergej Trifunović, Stranka slobode i pravde, Vuk Jeremić ...) i one koji su za izbore, a koji su malo, ali pozitivno ili neutralno predstavljeni i koje predvodi Srpska napredna stranka.

Tabela 30. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja partijskih aktera i lista u dnevniku TV Pink

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Srpska napredna stranka	0:14:10	86.6	13.4	0
Boško Obradović	0:05:32	7.2	2.1	90.7
Dragan Đilas	0:04:47	0	0	100
Sergej Trifunović	0:03:06	0	12.9	87.1
Oni, Ovi - opozicija imenovana u trećem licu	0:02:29	0	0	100
Stranka slobode i pravde	0:02:11	0	0	100
Savez za Srbiju	0:01:57	0	0	100
Demokratska stranka	0:01:54	70.2	0	29.8
Zoran Živković	0:01:39	79.8	20.2	0
Aleksandar Vučić - Za našu decu	0:01:37	49.5	50.5	0
Stranka moderne Srbije	0:01:16	94.7	5.3	0
Srbija 21	0:01:02	67.7	32.3	0
Metla	0:00:56	100	0	0
Opozicija koja je za bojkot	0:00:55	0	0	100
Opozicija, generalno	0:00:50	0	0	100
Savez voždanskih Mađara, Ištvan Paštor	0:00:45	48.9	51.1	0
Đorđe Vukadinović	0:00:42	100	0	0
Narodna stranka	0:00:41	0	0	100
Zajedno za Srbiju, Zelenović	0:00:39	0	0	100
Srpska radikalna stranka	0:00:26	100	0	0
Nova stranka	0:00:24	0	100	0
Ujedinjena demokratska Srbija	0:00:23	0	100	0
Vojislav Šešelj	0:00:19	0	100	0
Pokret socijalista	0:00:17	100	0	0
Vuk Jeremić	0:00:15	0	0	100
Ivica Dačić - SPS JS, Dragan Marković Palma	0:00:14	0	100	0
Dragan Marković Palma	0:00:12	0	100	0
Borko Stefanović	0:00:10	0	0	100
Čedomir Jovanović	0:00:04	0	100	0
Nenad Čanak	0:00:04	0	100	0
Srpski patriotski savez	0:00:04	0	100	0
Socijalistička partija Srbije	0:00:04	0	100	0

TV HAPPY

U posmatranom periodu u dnevniku Happy-a, Aleksandar Vučić je u ovom dnevniku bio najprisutniji akter, ali i u ovom sliučaju sa značajno manje pozitivnog vremena.

Ostali akteri, izuzev ministra prosvete Mladena Šarčevića, bili su predstavljeni pozitivno i/ili neutralno. Od javnih funkcionera kao partijski funkcioneri u dnevniku ove televizije su bili: Aleksandar Vučić, Ivica Dačić, Aleksandar Vulin, Milan Krkobabić, Aleksandar Antić i Rasim Ljajić .

Tabela 31. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja javnih aktera (funkcioneri i institucije) u dnevniku TV Happy

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Aleksandar Vučić - predsednik Republike	1:25:55	52.3	47.7	0.0
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik Vlade	0:26:49	38.0	62.0	0.0
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	0:23:14	28.0	72.0	0.0
Ana Brnabić - predsednica Vlade	0:14:54	36.4	63.6	0.0
Nebojša Stefanović - ministar imutrašnjih poslova/potpredsednik Vlade	0:12:04	95.2	4.8	0.0
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	0:11:46	81.3	18.7	0.0
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije	0:08:46	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0:07:49	58.0	42.0	0.0
Ministarstvo zdravlja	0:07:39	.9	99.1	0.0
Aleksandar Vučić - predsednik Srpske napredne stranke	0:07:32	76.3	23.7	0.0
Siniša Mali - ministar finansija	0:06:37	66.0	34.0	0.0
Aleksandar Antić - ministar rudarstva i energetike	0:06:10	69.7	30.3	0.0
Zorana Mihajlović - ministar građevinarstva, saobraćaja infrastrukture	0:05:42	100.0	0.0	0.0
Maja Gojković (predsednik Narodne skupštine)	0:05:36	71.4	28.6	0.0
Mladen Šarčević - ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:04:49	0.0	69.6	30.4
Kancelarija za Kosovo i Metohija	0:04:21	65.5	34.5	0.0
Vlada Srbije	0:02:42	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:02:40	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:02:34	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo odbrane	0:02:13	0.0	100.0	0.0
Slavica Đukić-Dejanović - ministar bez portfelja	0:02:04	0.0	100.0	0.0
Aleksandar Antić - Socijalistička partija Srbije	0:01:56	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:01:49	0.0	100.0	0.0
Rasim Ljajić - ministar trgovine, turizma i telekomunikacija/potpredsednik	0:01:47	8.4	91.6	0.0
Pokrajinska vlast	0:01:31	65.9	34.1	0.0
Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	0:01:10	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo spoljnih poslova	0:00:38	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	0:00:30	0.0	100.0	0.0
Kabinet predsednika Republike Srbije	0:00:28	0.0	100.0	0.0
Rasim Ljajić - Socijaldemokratska partija Srbije	0:00:24	83.3	16.7	0.0
Branislav Nedimović - Srpska napredna stranka	0:00:15	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo zaštite životne sredine	0:00:04	0.0	100.0	0.0
Aleksandar Vulin - Pokret socijalista	0:00:04	0.0	100.0	0.0
Milan Krkobabić - Partija ujedinjenih penzionera Srbije	0:00:04	0.0	100.0	0.0
Nenad Popović - Srpska narodna partija	0:00:04	0.0	100.0	0.0

U pogledu zastupljenosti i tonaliteta izveštavanja o strankama, liderima i izbornim listama, dnevnik Happy TV se razlikuje u nekoliko segmenata. Pored najzastupljenije Srpska napredne stranke, na drugom mestu se nalazi Dragan Marković Palma i pokret Srbija 21.

S druge strane, najveći deo stranaka koje su za bojkot je cenzurisano, odnosno neutralno ili negativno predstavljeno kada su nazivani opštim imenom: opozicija.

Tabela 32. Zastupljenost i tonalitet predavljanja partijskih aktera i lista u dnevniku TV Happy

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Srpska napredna stranka	0:06:42	69.9	30.1	0
Dragan Marković Palma	0:04:32	100	0	0
Srbija 21	0:03:42	68.5	31.5	0
Socijalistička partija Srbije	0:03:01	0	100	0
Zajedno za Srbiju, Zelenović	0:03:00	16.7	83.3	0
Stranka demokratske akcije Sandžaka, Sulejman Ugljanin	0:02:42	100	0	0
Aleksandar Šapić	0:01:54	71.1	28.9	0
Jedinstvena Srbija	0:01:50	0	100	0
Dveri	0:01:36	0	100	0
Čedomir Jovanović	0:01:24	100	0	0
Za kraljevinu Srbiju	0:01:24	28.6	71.4	0
Demokratska stranka Srbije/Jovanović	0:01:22	73.2	26.8	0
Ujedinjena demokratska Srbija	0:01:09	100	0	0
Srpski patriotski savez	0:00:59	0	100	0
Bošnjačka demokratska zajednica, Muamer Zukorlić	0:00:56	100	0	0
Pokret slobodnih građana	0:00:52	100	0	0
Zoran Lutovac	0:00:50	100	0	0
Aleksandar Vučić - Za našu decu	0:00:48	100	0	0
Srpska radikalna stranka	0:00:46	100	0	0
Savez vojvođanskih Mađara, Ištvan Paštor	0:00:45	91.1	8.9	0
Ujedinjena demokratska Srbija	0:00:43	30.2	69.8	0
Savez za Srbiju	0:00:36	0	100	0
Demokratska stranka	0:00:35	71.4	28.6	0
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije, Jedinstvena Srbije, Dragan Marković Palma	0:00:35	31.4	68.6	0
Pokret slobodna Srbija	0:00:34	0	100	0
Opozicija, generalno	0:00:30	0	0	100
Zoran Živković	0:00:24	100	0	0
Oni, Ovi - opozicija imenovana u trećem licu	0:00:16	0	0	100
1 od 5 miliona	0:00:12	0	100	0
Sergej Trifunović	0:00:08	0	100	0
Boško Obradović	0:00:04	0	100	0
Boris Tadić	0:00:04	0	100	0
Đorđe Vukadinović	0:00:04	0	100	0
Stranka moderne Srbije	0:00:04	0	100	0
Nenad Čanak	0:00:02	0	100	0
Metla	0:00:02	0	100	0
Milica Đurđević - Stamenkovski -Srpska stranka Zavetnici	0:00:02	0	100	0

TV Prva

Istovetan model uređivačke politike, po pitanju pozitivnog izveštavanja o (izvšnoj) vlasti, je bio u dnevniku TV Prva.

Aleksandar Vučić je bio najdominatniji anker sa više od 50% pozitivnog vremena. Ministri Zorana Mihajlović i Mladen Šarčević su najnegativnije predstavljeni ministri Vlade Srbije. U ulozi partijskih lidera tokom monitoringa dnevnika TV Prva su bili prikazani Aleksandar Vučić, Ivica Dačić i Nebojša Stefanović.

Tabela 33. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja javnih aktera (funkcioneri i institucije) u dnevniku TV Prva

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Aleksandar Vučić - predsednik Republike Srbije	1:26:53	52.1	47.2	0.7
Ana Brnabić - predsednica Vlade	0:24:55	75.7	24.3	0.0
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik vlade	0:10:48	15.3	84.7	0.0
Aleksandar Vučić - predsednik Srpske napredne stranke	0:08:33	70.0	30.0	0.0
Kabinet predsednika Republike Srbije	0:08:03	72.5	27.5	0.0
Nebojša Stefanović - ministar unutrašnjih poslova/potpredsednik vlade	0:07:52	89.4	10.6	0.0
Vlada Srbije	0:05:12	.6	99.4	0.0
Ministarstvo zdravlja	0:04:45	0.0	100.0	0.0
Mladen Šarčević - ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:04:26	0.0	92.9	7.1
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0:04:07	87.4	12.6	0.0
Ministarstvo finansija	0:04:00	100.0	0.0	0.0
Ivica Dačić - Socijalističke partije Srbije	0:03:37	100.0	0.0	0.0
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	0:03:20	81.0	19.0	0.0
Rasim Ljajić - ministar trgovine, turizma i telekomunikacija/potpredsednik	0:03:10	71.1	28.9	0.0
Pokrajinska vlast	0:02:52	0.0	100.0	0.0
Kancelarija za Kosovo i Metohiju	0:02:51	81.3	18.7	0.0
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	0:02:42	0.0	100.0	0.0
Siniša Mali - ministar finansija	0:02:32	32.9	67.1	0.0
Aleksandar Antić - ministar rudarstva i energetike	0:01:41	27.7	72.3	0.0
Branislav Nedimović - Srpska napredna stranka	0:01:17	100.0	0.0	0.0
Zorana Mihajlović - ministar građevinarstva, saobraćaja infrastrukture	0:01:10	100.0	0.0	0.0
Maja Gojković (predsednik Narodne skupštine)	0:00:59	39.0	61.0	0.0
Ministarstvo spoljnih poslova	0:00:58	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:00:54	0.0	100.0	0.0
Goran Trivan - ministar zaštite životne sredine	0:00:52	0.0	100.0	0.0
Vanja Udovičić - ministar omladine i sporta	0:00:46	0.0	100.0	0.0
Slavica Đukić-Dejanović - ministar bez portfelja	0:00:36	0.0	100.0	0.0
Zorana Mihajlović - Srpska napredna stranka	0:00:34	0.0	0.0	100.0
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:00:34	0.0	100.0	0.0
Vlast, uopšteno	0:00:16	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo odbrane	0:00:12	0.0	100.0	0.0
Nebojša Stefanović - Srpska napredna stranka	0:00:09	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo kulture i informisanja	0:00:08	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo pravde	0:00:06	0.0	100.0	0.0
Zoran Đorđević - ministar za rad, zapošljavanje boračka i socijalna pitanja	0:00:04	0.0	100.0	0.0
Branislav Nedimović - ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:00:02	0.0	100.0	0.0

Srpska napredna stranka je dominantno zastupljen akter u dnevniku TV Prva, ali samo sa trećinom pozitivnog i bez negativnog vremena. Demokratska stranka je druga stranka po zastupljenosti sa više od polovine pozitivnog vremena. Ostale stranke opozicije koje su za bojkot imale su malo i negativnog, odnosno neutralnog vremena. Opozicija koja izlazi na izbore u većini slučajeva bila je predstavljena pozitivno i neutralno.

Tabela 34. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja partijskih aktera i lista u dnevniku TV Prva

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Srpska napredna stranka	0:18:11	36.3	60.6	3.1
Demokratska stranka Srbije	0:09:38	55.7	44.3	0
Socijalistička partija Srbije	0:02:06	23.8	76.2	0
Stranka slobode i pravde	0:02:09	0	0	100
Savez za Srbiju	0:02:03	0	59.3	40.7
Aleksandar Vučić - Za našu decu	0:01:59	16	84	0
Za kraljevinu Srbiju	0:01:56	31.9	68.1	0
Opozicija, generalno	0:01:47	0	51.4	48.6
Srpska radikalna stranka	0:01:42	33.3	66.7	0
Dragan Đilas	0:01:20	0	2.5	97.5
Metla	0:01:12	16.7	83.3	0
Zajedno za Srbiju, Zelenović	0:00:59	20.3	79.7	0
1 od 5 miliona	0:00:52	0	100	0
Srbija 21	0:00:50	64	36	0
Socijaldemokratska partija, Rasim Ljajić	0:00:49	0	100	0
Narodna stranka	0:00:45	20	80	0
Ivica Dačić – SPS, JS, Dragan Marković Palma	0:00:43	0	100	0
Vuk Jeremić	0:00:42	0	0	100
Boško Obradović	0:00:40	20	0	80
Nenad Čanak	0:00:40	100	0	0
Demokratska stranka Srbije	0:00:38	100	0	0
Vojislav Šešelj	0:00:36	94.4	5.6	0
Komunisti	0:00:34	64.7	35.3	0
Milica Đurđević-Stamenkovski - Srpska stranka Zavetnici	0:00:33	45.5	54.5	0
Patriotski savez Srbije	0:00:32	0	100	0
Bošnjačka demokratska zajednica, Muamer Zukorlić	0:00:24	70.8	29.2	0
Zoran Živković	0:00:23	65.2	34.8	0
Ujedinjena demokratska Srbija	0:00:21	0	100	0
Pokret slobodnih građana	0:00:18	0	100	0
Savez vojvođanskih Mađara, Ištvan Paštor	0:00:17	0	100	0
Jedinstena Srbija	0:00:14	71.4	28.6	0
Nova stranka	0:00:11	0	100	0
Stranka moderne Srbije	0:00:09	0	100	0
Partija ujedinjenih penzionera Srbije	0:00:07	0	100	0
Dosta je bilo, Saša Radulović	0:00:07	0	100	0
Aleksandar Šapić	0:00:04	0	100	0
Pokret socijalista	0:00:02	0	100	0
Zoran Lutovac	0:00:02	0	100	0
Sergej Trifunović	0:00:02	0	0	100
Liberalno-demokratska partija	0:00:02	0	100	0
Srpska desnica, Miša Vacić	0:00:02	0	100	0
Levijatan	0:00:02	0	100	0

TV B92

TV B92 svojim izveštavanjem se svrstala u grupu monitorisanih televizija koje imaju isti model uređivačke politike dnevnika, kada je u pitanju izveštavanje o vlasti. Aleksandar Vučić je dominantni akter centralne informativne emisije na B92, naravno, pozitivno predstavljen, dok su ostali akteri predstavljeni dosta manje na pozitivan ili neutralan način, uz izostanak negativnog vremena.

Javni funkcioneri: Branislav Nedimović i Aleksandar Vulin, predstavljeni su i kao partijski funkcioneri svojih političkih stranaka.

Tabela 35. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja javnih aktera (funkcioneri i institucije) u dnevniku TV B92

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Aleksandar Vučić - predsednik Republike Srbije	1:37:23	60.8	36.7	2.5
Ana Brnabić - predsednica Vlade	0:12:51	43.3	56.7	0.0
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	0:10:16	82.3	17.7	0.0
Kancelarija za Kosovo i Metohiju	0:07:46	81.8	18.2	0.0
Nebojša Stefanović - ministar umutrašnjih poslova/potpredsednik Vlade	0:05:47	93.4	6.6	0.0
Siniša Mali - ministar finansija	0:05:47	64.8	35.2	0.0
Maja Gojković (predsednik Narodne skupštine)	0:04:54	40.1	59.9	0.0
Ministarstvo spoljnih poslova	0:04:38	0.0	100.0	0.0
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	0:04:02	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo zdravlja	0:03:26	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo odbrane	0:02:47	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0:02:39	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo kulture i informisanja	0:02:36	0.0	100.0	0.0
Vlada Srbije	0:02:25	0.0	100.0	0.0
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik vlade	0:01:59	0.0	100.0	0.0
Aleksandar Vučić - predsednik Srpske napredne stranke	0:01:34	0.0	100.0	0.0
Ivica Dačić - Socijalističke partije Srbije	0:01:14	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:00:58	0.0	100.0	0.0
Rasim Ljajić - ministar trgovine, turizma i telekomunikacija/potpredsednik	0:00:54	0.0	100.0	0.0
Goran Trivan - ministar zaštite životne sredine	0:00:48	0.0	100.0	0.0
Aleksandar Vulin - Pokret socijalista	0:00:44	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	0:00:35	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:00:35	65.7	34.3	0.0
Branislav Nedimović - Srpska napredna stranka	0:00:33	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:00:30	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo pravde	0:00:29	0.0	100.0	0.0
Slavica Đukić-Dejanović - ministar bez portfelja	0:00:18	0.0	100.0	0.0
Kabinet predsednika Republike Srbije	0:00:14	0.0	100.0	0.0
Branislav Nedimović - ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:00:04	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo zaštite životne sredine	0:00:02	0.0	100.0	0.0

U dnevniku B92, što kroz predstavljanje Srpska napredne, što kroz izbornu listu „Aleksandar Vučić – za našu decu“, vladajuća stranka je bila dominantan akter među ostalim političkim strankama. I u slučaju dnevnika B92 imamo podelu na aktere koji su predstavljeni negativno (Boško Obradović i Dragan Đilas), a koji su za bojkot izbora, i političkih aktera koji su za izbore i predstavljeni su ili pozitivno (Čedomir Jovanović i Demokratska stranka Srbije) ili neutralno.

Tabela 36. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja partijskih aktera i lista u dnevniku TV B92

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Srpska napredna stranka	0:03:33	79.3	20.7	0
Aleksandar Vučić - Za našu decu	0:03:55	0	100	0
Boško Obradović	0:01:58	0	4.2	95.8
Demokratska stranka Srbije	0:01:38	98	2	0
Čedomir Jovanović	0:00:58	96.6	3.4	0
Ivica Dačić - SPS JS, Dragan Marković Palma	0:00:22	0	100	0
Ujedinjena demokratska Srbija	0:00:17	0	100	0
Za kraljevinu Srbiju	0:00:13	0	100	0
Socijalistička partija Srbije	0:00:08	0	100	0
Jedinstvena Srbija	0:00:04	0	100	0
Srpska radikalna stranka	0:00:04	0	100	0
Dragan Đilas	0:00:02	0	0	100
Nenad Čanak	0:00:02	0	100	0
Savez vojvođanskih Mađara, Ištvan Paštor	0:00:02	0	100	0
Aleksandar Šapić	0:00:02	0	100	0
Patriotski savez Srbije	0:00:02	0	100	0
Opozicija, generalno	0:00:02	0	100	0
Pokret socijalista	0:00:01	0	100	0
Socijaldemokratska partija Srbije, Rasim Ljajić	0:00:01	0	100	0

TV N1

I u dnevniku N1 Aleksandar Vučić je centralni akter. Za razliku od ostalih monitorisanih dnevnika, Aleksandar Vučić je četvrtinu vremena u dnevniku TV N1 bio negativno predstavljen. Među negativno predstavljenim javnim funkcionerima su: ministar odbrane Aleksandar Vulin i ministar zaštite životne sredine Goran Trivan.

Kao partijski funkcioneri u dnevnicima su predstavljeni: Aleksandar Vučić, Ivica Dačić, Branimir Nedimović, Aleksandar Antić i Nenad Popović. Svi su negativno predstavljeni, osim Nenada Popovića, koji je neutralno predstavljen.

Tabela 37. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja javnih aktera (funkcioneri i institucije) u dnevniku TV Prva

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Aleksandar Vučić - predsednik Republike Srbije	1:47:49	47.6	24.0	28.3
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	0:22:40	9.5	87.6	2.9
Ana Brnabić - predsednica Vlade	0:18:48	41.7	47.3	11.1
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	0:15:40	37.9	9.8	52.3
Ministarstvo unutrašnjih poslova	0:12:36	0.0	36.5	63.5
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik vlade	0:11:32	32.7	63.9	3.5
Vlada Srbije	0:08:09	0.0	90.8	9.2
Ministarstvo zdravlja	0:06:50	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:05:59	0.0	98.9	1.1
Vlast, uopšteno	0:05:49	0.0	18.3	81.7
Zorana Mihajlović - ministar građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:05:46	29.7	61.1	9.2
Nebojša Stefanović - ministar unutrašnjih poslova/potpredsednik vlade	0:05:11	46.5	10.9	42.6
Siniša Mali - ministar finansija	0:04:44	30.5	64.6	4.9
Ivica Dačić - Socijalističke partije Srbije	0:03:38	98.2	1.8	0.0
Goran Trivan - ministar zaštite životne sredine	0:03:10	72.6	0.0	27.4
Kancelarija za Kosovo i Metohiju	0:02:57	92.1	7.9	0.0
Maja Gojković (predsednik Narodne Skupštine)	0:02:36	24.4	75.6	0.0
Zoran Đorđević - ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	0:02:22	66.2	33.8	0.0
Ministarstvo kulture i informisanja	0:01:52	69.6	30.4	0.0
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:01:40	0.0	38.0	62.0
Pokrajinska vlast	0:01:08	0.0	100.0	0.0
Mladen Šarčević - ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:01:01	65.6	24.6	9.8
Aleksandar Vučić - predsednik Srpske napredne stranke	0:00:54	100.0	0.0	0.0
Aleksandar Antić - Socijalistička partija Srbije	0:00:46	100.0	0.0	0.0
Ministarstvo odbrane	0:00:44	0.0	100.0	0.0
Vladan Vukosavljević - ministar kulture i informisanja	0:00:36	0.0	100.0	0.0
Branislav Nedimović - Srpska napredna stranka	0:00:26	92.3	0.0	7.7
Rasim Ljajić - Socijaldemokratska partija	0:00:21	100.0	0.0	0.0
Kabinet predsednika Republike Srbije	0:00:14	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo spoljnih poslova	0:00:14	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo zaštite životne sredine	0:00:12	0.0	0.0	100.0
Ministarstvo finansija	0:00:08	0.0	0.0	100.0
Branko Ružić - ministar državne uprave i lokalne samouprave	0:00:08	37.5	0.0	62.5
Nenad Popović - Srpska narodna partija	0:00:05	0.0	100.0	0.0
Nela Kuburović - ministar pravde	0:00:04	0.0	100.0	0.0
Milan Krkobabić - ministar bez portfelja	0:00:02	0.0	100.0	0.0

Kada je u pitanju predstavljanje političkih stranka, na TV N1 imamo različitu raspodelu vremena i tonaliteta od televizija sa nacionalnom frekvencijom.

Srpska napredna stranka je najzastupljeniji akter i u dnevniku TV N1, ali sa tek četvrtinom pozitivnog vremena i skoro polovinom negativnog vremena. Liste vladajućih stranaka su bile manje pozitivno predstavljene, dok su stranke opozicije, posebno one koje su za bojkot izbora, manje ali pozitivnije ili/i neutralno predstavljene.

Tabela 38. Zastupljenost i tonalitet predstavljanja partijskih aktera i lista u dnevniku TV N1

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Srpska napredna stranka	0:15:37	23.8	29.1	47.1
Boško Obradović	0:11:58	62	17.4	20.6
Savez za Srbiju	0:11:26	15	85	0
Demokratska stranka	0:11:17	51.8	48.2	0
Narodna stranka	0:08:51	92.1	7.9	0
Srbija 21	0:07:05	55.3	38.1	6.6
Ne davimo Beograd	0:04:39	16.8	83.2	0
Zoran Lutovac	0:04:25	83	17	0
Opozicija, generalno	0:04:16	75	25	0
Pokret slobodnih građana	0:04:09	85.9	14.1	0
Opozicija koja je za bojkot	0:04:05	58	42	0
Zajedno za Srbiju, Zelenović	0:03:34	86.4	6.1	7.5
1 od 5 miliona	0:03:30	31.9	68.1	0
Aleksandar Šapić	0:03:26	64.1	35.9	0
Vojislav Šešelj	0:03:17	5.6	22.3	72.1
Socijalistička partija Srbije	0:03:14	20.6	79.4	0
Čedomir Jovanović	0:03:05	78.4	21.6	0
Aleksandar Vučić - Za našu decu	0:03:01	40.3	47	12.7
Dragan Đilas	0:02:58	76.4	4.5	19.1
Zoran Živković	0:02:24	80.7	19.3	0
Srpska desnica, Miša Vacić	0:02:19	23	77	0
Boris Tadić	0:02:18	94.2	5.8	0
Sergej Trifunović	0:02:02	100	0	0
Ujedinjena demokratska Srbija	0:01:54	100	0	0
Ivica Dačić – Socijalistička partija Srbije, Jedinstvena Srbija, Dragan Marković Palma	0:01:47	0	100	0
Vuk Jeremić	0:01:41	96	0	4
Đorđe Vukadinović	0:01:40	40	60	0
Stranka slobode i pravde	0:01:39	100	0	0
Borko Stefanović	0:01:32	91.3	8.7	0
Pokret slobodna Srbija	0:01:12	100	0	0
Dragan Marković Palma	0:01:09	88.6	11.4	0
Ujedinjene demokrate Srbije	0:01:08	32.4	67.6	0
Srpska radikalna stranka	0:01:02	56.5	43.5	0
Dosta je bilo, Saša Radulović	0:01:01	100	0	0
Liberaln - demokratska partija	0:00:59	32.2	67.8	0
Marko Bastać	0:00:55	18.2	52.7	29.1
Pokret socijalista	0:00:46	100	0	0
Srpski patriotski savez	0:00:36	0	100	0
Građanski demokratski forum	0:00:30	60	40	0
Za kraljevinu Srbiju	0:00:30	0	100	0
Savez vojvodanskih Mađara, Ištvan Paštor	0:00:23	100	0	0
Nova stranka	0:00:20	0	100	0
Oni, Ovi - opozicija imenovana u trećem licu	0:00:10	0	0	100
Demokratska stranka Srbije/Jovanović	0:00:05	0	100	0
Metla	0:00:05	0	100	0
Jedinstvena Srbija	0:00:02	0	100	0
Nenad Čanak	0:00:02	0	100	0

Tematski i retorički okvir izveštavanja u dnevnicima

Tematski okvir je bio diktiran aktuelnom zdravstveno-političkom situacijom tj. nadolazećom epidemijom COVID-a 19, zatim izborima koji su bili zakazani za 26. april, pa otkazani, i dijalogom Srbije i Kosova.

Teme koje se tiču svakodnevnice građana su bile u drugom planu. Isto važi i za teme evropskih integracija, odnosno međunarodnih i regionalnih odnosa.

Tabela 39. Teme u dnevnicima

Zdravlje, medicina, zdravstvo	276
Izbori u Srbiji/pregovori/dijalog/bojkot/	179
Ljudska prava/manjinska prava	64
Predizborna kampanja	47
Privreda/trgovina/turizam/transport	44
Vojska, policija, bezbednost	39
Mediji i stanje u medijima	28
Partijski život, međupartijski odnosi, sukobi, razgovori	28
Dijalog Beograd-Priština/Briselski sporazum/ dijalog-novi format....	24
Obrazovanje, nauka	22
In memoriam	19
Politička estrada, ad hominem svadje, prepucavanja	16
Promocija bojkota	15
Mladi	14
Ekonomski razvoj i investicije	13
Obeležavanje istorijskih datuma/godišnjice	13
Spoljna politika sa EU	12
Dnevopolitički život na Kosovu	10
Budžet, fiskalna politika, krediti	10
Fizički napadi na političke protivnike, neistomišljenike	10
Energetika, energetska kriza, nafta	9
Nelegalna gradnja, legalizacija	9
Izgradnja i revitalizacija infrastrukture	8
Borba protiv kriminala	8
Takse i ukidanje taksi na Kosovu za robu iz Srbije	7
Spoljna politika sa SAD	6
Pravosuđe	6
Korupcija, pranje novca, zloupotreba položaja	5
Socijalni problemi, nezaposlenost, visine penzija	5
Dnevopolitička dešavanja	4
Aktivizam građana, opis akcija	4
Kritika Vučićeve politike	4
Spoljna politika sa Nemačkom	3
Spoljna politika sa Rusijom	3
Regionalni odnosi	3
Kultura	3
Govori na mitinzima, miks tema (važi za direktne prenose, snimke mitinga i nastupa političara)	3
Podvizi, uspesi, pregnuća	3
Međukonfesionalni odnosi	2
Ordenje, nagrade, pokloni	2
EU integracije	1
Sopljna politika sa ostatkom sveta	1
Odnosi sa Republikom Srpskom	1
Sport	1
Poljoprivreda	1
Radnici - radnička prava, povećanje plata, mnimalna cena rada	1
Bezbednost Srba na Kosovu/ljudska prava Srba na Kosovu	1
Dijalog za vraćanje u skupštinu	1
Životne priče građana	1

Monitoirng izjava aktera pokazuje da je održan informativno-promotivan diskurs izjava uz prisutnost analitičnosti i kritičnosti i izostanak jezika uvreda.

Tabela 40. Diskurs izjava u dnevnicima

	Broj	Procenat
Informativni	338	60.0%
Promotivni	150	26.6%
Zagovarački	3	0.5%
Propagandistički	2	0.4%
Analitički/kritički	66	11.7%
Tabloidni	4	0.7%
	563	100.0%

Posmatrano po televizijama, u svim dnevnicima dominiraju izjave koje su informativno-promotivnog karaktera uz naznaku da su na televizijama Pink i N1, više od ostalih televizija, prisutne analitičke i kritičke izjave.

Tabela 41. Diskurs izjava u dnevnicima po televizijama

	Informativni	Promotivni	Zagovarački	Propagandistički	Analitički/ kritički	Tabloidni	Ukupno
RTS	54	29	0	1	5	0	89
TV Pink	47	23	1	1	16	0	88
TV Happy	61	25	0	0	5	0	91
Prva TV	57	28	0	0	12	1	98
TV B92	44	18	0	0	1	0	63
N1	75	27	2	0	27	2	133

COVID 19

Proglašenjem vanrednog stanja usled epidemije COVID 19, BIRODI je počeo da sprovodi monitoring izveštavanja dnevnika na televizija sa nacionalnom pokrivenošću i kablovske televizije N1.

Tokom monitroga je analizirano 220 sati programa. Za razliku od dosadašnjeg pozitivnog izveštavanja, nalazi monitoringa izveštavanja u dnevnicima su po prvi put doveli do promene na način da se pozitivno vreme prelilo u neutralno. Od ukupnog vremena, čak 90,7% je bilo neutralno kotirano, 8,7% pozitivno, a samo 0,6% negativno.

Tabela 42. Vremeski i tonaliteski okvir izveštavanja u dnevnicima tokom COVID 19

Pozitivno		Neutralno		Negativno		Ukupno	
19:11:25	8.7	200:31	90.7	1:25:23	0.6	221:08	100.0

Segmentirajući nalaze po TV stanicima, jasno se vidi da ne postoji statistički značajna razlika u pogledu tonaliteta izveštavanja, ali postoji u posvećenom vremenu. Dnevnik TV Pinka, uz dnevnik TV Prva, je najviše vremena postio izveštavanju o epidemiji COVID 19.

Tabela 43. Vremenski i tonaliteski okvir izveštavanja u dnevnicima tokom COVID 19 po televiziji

RTS							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Ukupno	
2:35:50	8.8	26:52:11	91.2	0:00:35	.0	29:28:35	100.0
TV Pink							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Ukupno	
8:20:34	11.9	61:17:40	87.7	0:17:18	.4	69:55:32	100.0
TV Happy							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Ukupno	
1:41:57	7.8	20:00:03	92.1	0:00:20	.0	21:42:21	100.0
TV Prva							
1 Pozitivan		2 Neutralan		3 Negativan		Total	
4:27:50	9.7	41:17:13	90.1	0:05:28	.2	45:50:31	100.0
TV B92							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Ukupno	
1:33:19	6.5	22:20:20	93.3	0:02:30	.2	23:56:10	100.0
TV N1							
Pozitivno		Neutralno		Negativno		Ukupno	
0:31:54	1.8	28:44:15	95.0	0:59:12	3.3	30:15:22	100.0

Iako su zbirno članovi Vlade i Kriznog štaba bili zastupljeniji, Aleksandar Vučić je pojednično bio najzastupljeniji akter u dnevnicima tokom perioda monitoringa. Iza Vučića, po zastupljenosti, su bili lokalne samouprave i njihovi krizni štabovi, predsednica Vlade Srbije, ministri vojske i policije i njihova ministarstva.

Tabela 44. Zastupljenost i ton izveštavanja o javnim institucijama, telima i državnim funkcionerima tokom epidemije COVID-a 19

Akter	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenta negativnog vremena
Aleksandar Vučić - predsednik Republike	18:14:42	27.6	70.7	1.7
Lokalne uprave po Srbiji, lokalni krizni štabovi	6:03:32	9.5	89.5	1.0
Ana Brnabić - predsednica Vlade Republike Srbije	4:49:57	13.3	85.5	1.2
Siniša Mali - ministar finansija	4:02:45	13.8	85.4	.9
Nebojša Stefanović - ministar unutrašnjih poslova/potpredsednik vlade	1:34:15	56.4	42.5	1.1
Aleksandar Vulin - ministar odbrane	1:27:40	28.3	71.3	.4
Ministarstvo unutrašnjih poslova	1:22:42	5.9	93.4	.7
Zlatibor Lončar - ministar zdravlja	1:16:43	9.1	90.9	0.0
Branislav Nedimović - ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	1:16:24	24.0	76.0	0.0
Vlada Srbije	1:14:35	1.3	98.7	0.0
Goran Vesić - zamenik gradonačelnika Beograda	1:05:06	25.0	75.0	0.0
Ivica Dačić - ministar spoljnih poslova/potpredsednik vlade	0:56:42	14.1	85.9	0.0
Zoran Đorđević - inistar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	0:55:29	1.4	98.6	0.0
Državne institucija/e	0:53:13	4.1	95.9	0.0
Mladen Šarčević - ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:49:38	7.3	87.1	5.5
Državne ustanove	0:46:23	6.1	93.9	0.0
Direktor javnog preduzeća/Javno preduzeće	0:45:51	1.7	98.3	0.0
Ministarstvo zdravlja	0:45:32	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo spoljnih poslova	0:43:06	0.0	99.1	.9
Pokrajinska vlast	0:37:44	9.0	91.0	0.0
Rasim Ljajić - ministar trgovine, turizma i telekomunikacija/potpredsednik	0:33:42	.6	99.4	0.0
Uprava grada Beograda/krizni štab grada Beograda	0:23:53	3.1	96.9	0.0
Zorana Mihajlović - ministar građevinarstva, saobraćaja infrastrukture	0:20:24	43.1	56.9	0.0
Ministarstvo odbrane	0:15:53	8.4	91.6	0.0
Krizna grupa	0:15:36	0.0	84.6	15.4
Aleksandar Antić - ministar rudarstva i energetike	0:14:18	13.5	86.5	0.0
Zoran Radojčić - gradonačelnik Beograda	0:12:58	10.9	89.1	0.0
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	0:12:41	0.0	100.0	0.0
Kancelarija za Kosovo i Metohiju	0:12:35	7.3	92.7	0.0
Skupština Srbije	0:09:30	0.0	100.0	0.0
Maja Gojković (predsednik Narodne skupštine)	0:09:26	12.9	87.1	0.0
Slavica Đukić-Dejanović - ministar bez portfelja	0:08:13	40.4	59.6	0.0
Ministarstvo pravde	0:07:31	23.1	76.9	0.0
Ministarstvo privrede	0:06:47	62.7	37.3	0.0
Sudovi/sudije	0:06:11	0.0	100.0	0.0
Jadranka Joksimović - ministar za evropske integracije	0:06:08	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo trgovine turizma i telekomunikacija	0:05:19	65.8	34.2	0.0
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	0:05:00	0.0	100.0	0.0
Vanja Udovičić - ministar omladine i sporta	0:04:30	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo kulture i informisanja	0:04:26	13.5	86.5	0.0
Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	0:04:07	0.0	100.0	0.0
Kabinet predsednika Republike Srbije	0:04:00	0.0	100.0	0.0
Javni tužioci	0:03:52	0.0	100.0	0.0
Milan Krkobabić - ministar bez portfelja	0:03:21	0.0	100.0	0.0
Goran Trivan - ministar zaštite životne sredine	0:02:31	0.0	100.0	0.0

Akter	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenta negativnog vremena
Agencija za bezbednost saobraćaja	0:02:23	0.0	100.0	0.0
Vladan Vukosavljević - ministar kulture i informisanja	0:01:08	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo zaštite životne sredine	0:01:03	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo finansija	0:00:59	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	0:00:52	0.0	100.0	0.0
Nenad Popović - ministar bez portfelja	0:00:50	0.0	100.0	0.0
Saša Paunović - gradonačelnik Paraćina	0:00:30	0.0	100.0	0.0
Branko Ružić - ministar državne uprave i lokalne samouprave	0:00:30	0.0	100.0	0.0
RIK/Lokalne izborne komisije	0:00:28	0.0	100.0	0.0
Ministarstvo rudarstva i energetike	0:00:06	0.0	100.0	0.0

Na nivou lekarskih aktera najviše vremena su dobili lekari, medicinske sestre i apotekari, a za tim dr Predrag Kon i dr Darija Kisić-Tepavčević.

Tabela 45. Zastupljenost i ton izveštavanja o medicinskoj struci tokom epidemije COVID-a 19

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Lekari, medicinske sestre, apotekari	12:14:14	10.8	89.2	0.0
Predrag Kon	7:44:39	0.9	99.1	0.0
Darija Kisić-Tepavčević	4:37:51	0.0	100.0	0.0
Branislav Todorović	2:07:02	0.0	100.0	0.0
Verica Jovanović	1:59:43	0.0	100.0	0.0
Goran Stevanović	1:40:11	3.6	96.4	0.0
Zoran Gojković	1:38:29	1.2	98.8	0.0
Branimir Nestorović	0:49:24	0.0	100.0	0.0
Srđa Janković	0:48:51	0.0	100.0	0.0
Ivana Karličić-Stašević	0:21:26	0.0	100.0	0.0
Sanja Radojević-Škodrić	0:19:15	6.1	93.9	0.0
Ivana Milošević - infektolog	0:16:35	0.0	100.0	0.0
Krizni štab	0:15:36	0.0	84.6	15.4
Mijomir Pelemiš	0:00:30	0.0	100.0	0.0

Monitoringom smo utvrdili da su tokom pandemije u dnevnicima kao akteri bili prustuni, izuzev zdravstvenih radnika, i drugi stručnjaci, sportisti, javne ličnosti, civilno društvo, verske zajednice, radnici, sindikati, Privredna komora Srbije, udruženja privrednika, studneti, povratnici iz inostranstva, volonteri i pridanici vojske i policije. Svi su neutralno predstavljeni.

Tabela 46. Zastupljenost i ton izveštavanja o medijskoj struci tokom epidemije COVID-a 19

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Stručnjaci	3:12:22	4.5	95.0	0.5
Sportisti	2:57:24	18.0	81.7	0.3
Javne ličnosti	1:36:14	35.6	60.4	4.1
Srpska pravoslavna crkva	1:14:10	28.2	70.7	1.1
Penzioneri	0:52:08	5.6	94.4	0.0
Organizacije civilnog društva	0:43:18	6.7	93.3	0.0
Volonteri	0:41:46	36.4	63.6	0.0
Radnici	0:28:49	27.4	72.6	0.0
Privredne komore	0:26:54	1.5	98.5	0.0
Studenti	0:26:33	15.0	85.0	0.0
Profesionalna udruženja	0:26:18	3.2	96.8	0.0
Rimokatolička crkva	0:21:57	3.0	93.9	3.0
Vojnici - pitomci, starešine; policajci	0:17:48	21.3	69.9	8.8
Profesori	0:16:12	13.7	86.3	0.0
Unija poslodavaca	0:14:07	0.0	100.0	0.0
Ostali sindikati	0:11:30	0.0	100.0	0.0
Strani privrednici/korporacije	0:09:36	0.0	100.0	0.0
Savez samostalnih sindikata	0:08:20	0.0	100.0	0.0
Islamska zajednica	0:04:21	0.0	100.0	0.0
Povratnici iz inostranstva	0:04:03	0.0	100.0	0.0
Vernici	0:03:09	0.0	65.6	34.4
UGS Nezavisnost	0:01:13	0.0	100.0	0.0

Od međunarodnih aktera najviše je bila prisutna Svetska zdravstvena organizacija, zatim predsednik SAD-a, kineski stručnjaci, Sem Fabrici - šef delegacije EU u Srbiji, političari iz EU ... . Dominantan način izveštavanja je bio neutralan, uz opasku da su Evropska investiciona banka, ambasador Rusije i predsednik Rusije najpozitivnije predstavljeni.

Tabela 47. Zastupljenost i ton izveštavanja o međunarodnim akterima tokom epidemije COVID-a 19

	Ukupno vreme	Procenat pozitivnog vremena	Procenat neutralnog vremena	Procenat negativnog vremena
Svetska zdravstvena organizacija	0:49:59	3.6	96.4	0.0
Donald Tramp	0:45:56	2.6	86.5	10.9
Kineski stručnjaci	0:20:46	23.7	76.3	0.0
Sem Fabrici - šef EU u Srbiji	0:20:06	6.0	94.0	0.0
Političari zemalja EU	0:17:27	9.7	88.9	1.3
Vladimir Putin	0:14:52	31.2	68.8	0.0
Ursula fon der Lejen - predsednik Evropskog saveta	0:12:00	0.0	100.0	0.0
Evropska komisija	0:11:52	5.6	94.4	0.0
EU, uopšteno	0:11:43	12.1	87.9	0.0
Ambasador Rusije	0:08:59	51.9	48.1	0.0
Ambasador SAD	0:08:41	10.0	90.0	0.0
UN/UNESCO	0:06:47	3.9	96.1	0.0
Međunarodne organizacije	0:06:36	0.0	100.0	0.0
Žosep Borel - spoljna politika i bezbednost EU	0:06:04	0.0	100.0	0.0
Angela Merkel	0:06:06	0.0	100.0	0.0
Američki političari	0:05:19	0.0	100.0	0.0
Emanuel Makron	0:03:21	24.4	75.6	0.0
Evropski parlament	0:03:09	0.0	100.0	0.0
Političari iz Mađarske	0:03:05	24.3	75.7	0.0
Međunarodni monetarni fond	0:02:08	0.0	100.0	0.0
OEBS/OSCE/ODIHR	0:01:50	0.0	100.0	0.0
Boris Džonson	0:01:24	0.0	100.0	0.0
Tanja Fajon	0:00:55	0.0	100.0	0.0
Nemački političari	0:00:50	0.0	100.0	0.0
Evropska investiciona Banka	0:00:49	75.5	24.5	0.0
Evropski savet	0:00:47	0.0	100.0	0.0
Stranka slobode i pravde	0:00:46	0.0	100.0	0.0
Ričard Grenel	0:00:45	0.0	100.0	0.0
Ruski političari	0:00:13	0.0	100.0	0.0
Viktor Orban	0:00:07	0.0	100.0	0.0

Jedina razlika u izveštavanju monitorisanih dnevnika je vidljiva kada su u pitanju političke stranke. Za razliku od dnevnika RTS gde političkih partija nema, a posebno opozicionih, na TV Pinku su opozicione stranke i njihovi lideri, a posebno one/oni koje su za bojkot izbora, značajno zastupljene i to u negativnom kontekstu. Istovremeno na TV N1 svi akteri su neutralno ili pozitivno predstavljeni.

BAROMETAR INTEGRITETA JAVNOG MNJENJA

U nastojanju da unapredimo istraživanje javnosti, BIRODI je uspostavio “Barometar integriteta javnog mnjenja” – instrument kojim se meri integritet javnog mnjenja preko sledećih indikatora odnosa prema politici: apolitičnost, antipolitičnost i ideološka samopercepcija, odnosno kriterijumi birača prilikom odlučivanja za kojga će glasati na izborima: integritet, moć, stručnost, harizmatičnost i vrednosti.

APOLITIČNOST I IDEOLOŠKA SAMOPERCEPCIJA

Predmet ove analize je ideološka samopercepcija ispitanika na skali: apolitičan, antipolitičan, ne zna/bez odgovora, socijalista, socijaldemokrata, konzervativac, nacionalista, liberal, zeleni i komunist. Podvačim, ovo nije analiza vezanosti ispitanika za političke partije, već za ideologije.

Ovim istraživanjem se analizira kakva je političnost, da li je apolitična, antipolitična ili ima svoje ideološke supstrate i kako su oni raspoređeni u zavisnosti od starosti, obazovanja, informisanosti i izbornog ponašanja građana Srbije.

Nalazi na uzorku od 1006 ispitanika govore da je četiri od deset ispitanika apolitično, kao i da svaki šesti ne zna, odnosno bez odgovora je na pitanje, o njegovoj ideološkoj opredeljenosti. Svaki dvadeseti ispitanik je antipolitičan. Suma sumarum, nešto manje od dve trećine ispitanika (59, 2%) je a(nti)politično, a nešto više do 1/3 ideološki opredeljeno.

Tabela 49. Ideološka samoidentifikacija ispitanika

Broj ispitanika	1006
Apolitični	39.4%
Ne zna, bez odgovora	14.5%
Demokrata	10.8%
Socijalista	6.7%
Socijaldemokrata	5.9%
Antipolitični	5.3%
Konzervativac	4.6%
Nacionalista	4.2%
Liberal	2.2%
Zeleni	2.2%
Komunist	2.1%

Analiza po starosti ispitanika

Analizirano po starosnim grupama, ispitanici starosti od 18 do 29 (197 anketiranih) u najvećem procentu se prepoznaju kao demokrate (13.3%) i socijalisti/socijaldemokrate (10.9%). Ista vrsta identifikacije je najzastupljenija kod 162 anektiranih tridesetogodišnjaka i tridesetogodišnjakinja uz izraženu antipolitičnost. U grupi od 164 ispitanika starosti od 40 do 49 godina najzastupljenije su demokrate, dok kod 285 ispitanika koji su stari od 50 do 64 godine imamo dominaciju socijalista i socijaldemokrata, ali i konzervativaca. Svaki skoro treći ispitanik od 197 koji su stariji od 65 godina je izjavio da ne zna odgovor, odnosno da je bez odgovora na pitanje o ideološkoj orijentisanosti, što je duplo više nego prosek na nivou čitavog uzorka. I kod ove starosne grupe najviše ispitanika sebe vidi kao socijaliste i socijaldemokrate.

Posmatrajući podatke po starosnim grupama, u svima najviše ispitanika je za sebe reklo da su apolitični, mada najviše unutar onih koji su starosti od između 30 i 39 godina, odnosno 50 i 64 godine.

Pored apolitičnosti, valja primetiti da su ispitanici starosti od 30 do 39 godina statistički značajno antipolitični u odnosu na sve ispitanike.

Tabela 50. Ideološka samoidentifikacija ispitanika po starosti

Starosne grupe		18-29	30-39	40-49	50-64	65+
Broj ispitanika	1006	197	162	164	285	197
Apolitični	39.4	40	50.2	35.6	40.3	31.6
Ne zna, bez odgovora	14.5	12.6	9.6	15.6	7.5	29.6
Demokrata	10.8	13.3	20.2	21.6	3.5	2.2
Socijalista	6.7	6.8	1.7	3.6	10.8	7.1
Socijaldemokrata	5.9	4.1	2.6	3.2	10.9	5.4
Antipolitični	5.3	5.2	9.2	2	5.2	5.3
Konzervativac	4.6	6.6		1.8	9.3	1.6
Nacionalista	4.2	3.2	5.6	5.4	4.2	3.1
Liberal	2.2	2.1	0.0	2	3.4	2.7
Zeleni	2.2	3.8	0.0	2.6	3.4	0.4
Komunist	2.1	2.2	0.2	0.8	1.5	5.7

Analiza po nivou obrazovanja ispitanika

Od 328 anketiranih ispitanika koji imaju osnovno i niže obrazovanje, što je trećina uzorka, njih 35% je apolitično, dok svaki peti ispitanik ne zna ili nema odgovor. Među anketiranim sa srednjom školom (njih 504) 38.7% su apolitični, a 13.1% ne zna ili nema odgovor na pitanje o ideološkoj orijentisanosti. Svaki šesti ispitanik koji ima srednje obrazovanje za sebe kaže da je demokrata, a 7.8% za sebe kažu da su socijaldemokrate. Zbirno gledano, 8.8 % onih koji imaju srednje obrazovanje su sebe opisali kao konzervativce ili nacionaliste.

Što se tiče 174 ispitanika sa višom i visokom školom, kod njih je izražena apolitičnost (48.5%). Ovo je prva obrazovna grupa u kojoj ima više onih koji sebe vide na desnici (nacionalisti/konzervativci) 11.3%. Demokratama je sebe definisalo 8.6%, a levičarima (socijalisti i socijaldemokrate) 9,2%.

Tabela 51. Ideološka samoidentifikacija ispitanika po obrazovanju

Obrazovanje ispitanika		Osnovno i niže	Srednje	Više i visoko
N	1006	328	504	174
Apolitični	39.4	35.5	38.7	48.5
Ne zna, bez odgovora	14.5	22.6	13.1	3.2
Demokrata	10.8	2.8	16.8	8.6
Socijalista	6.7	14.5	2.6	3.5
Socijaldemokrata	5.9	3.1	7.8	5.7
Antipolitični	5.3	5.6	5.1	5.5
Konzervativac	4.6	5.5	4.5	3
Nacionalista	4.2	1.9	4.3	8.3
Liberal	2.2	1.7	1.6	5
Zeleni	2.2	2.3	2.7	0.6
Komunista	2.1	1.9	2.4	1.6

Analiza u zavisnosti od izvora informisanja ispitanika

Nakon sociodemografske analize prikazaćemo kako se informišu naši ispitanici u zavisnosti od svojih ideoloških preferencija. Svim televizijama je zajedničko da su apolitični većina. Najveća je na O2.

Od 386 ispitanika koji su izjavili da se informišu preko dnevnika RTS, pored 34.8% apolitičnih i 15.1% onih koji ne znaju ili nemaju odgovor o svojoj ideološkoj opredeljenosti, izdvajaju se i ideološki opredeljeni socijalisti (10.1%) i nacionalisti 7.4%. Od 128 ispitanika, koji su izjavili da se informišu preko Pinka, 35.9% je sebe predstavilo kao apolitičnog, a svaki četvrti kao nekog ko ne zna ili nema odgovor na pitanje koja je ideološke opredeljenosti. Veoma sličan procenat imamo kod 91 ispitanika koji se informišu preko dnevnika Prve, gde 22.4% ne zna ili nema odgovor na pitanje o ideološkoj opredeljenosti. Ova televizija ima najveći procenat antipolitično opredeljenih gledalaca. I u slučaju Happy TV (27 ispitanika) imamo da svaki peti ispitanik ne zna ili nema odgovor na pitanje o svojoj ideološkoj opredeljenosti. Četiri od deset gledalaca dnevnika TV Happy za sebe kažu da su ideološki socijalisti. Pored toga što dnevnik O2 (33 ispitanika) ima najviše apolitičnih, dnevnik ove TV najviše gledaju oni ispitanici koji sebe definišu kao demokrate. Od 109 ispitanika koji su izjavili da gledaju dnevnik TV N1, njih 24.2% su socijaldemokrate, a 14,5% su demokrate.

Tabela 52. Ideološka samoidentifikacija ispitanika i izvori informisanja

		RTS1	Pink	Prva	B92	Happy	N1
N	1006	386	128	91	33	27	109
Apolitični	39.4	34.8	35.9	38.3	50.4	21.4	37.5
Ne zna, bez odgovora	14.5	15.1	23.8	22.4		20.6	7.2
Demokrata	10.8	9.3	7.6	0.1	31.4	9.6	14.5
Socijalista	6.7	10.1	2.8	6.1		39.8	1.8
Socijaldemokrata	5.9	5	7.6	1.4			24.2
Antipolitični	5.3	4	6.9	15.6	5	1.5	3.5
Konzervativac	4.6	5.8	5.9	13			3.6
Nacionalista	4.2	7.4	2.9	1.2	11.5		2.9
Liberal	2.2	1.5	0.8	0.3			4.7
Zeleni	2.2	2.7		0.1	1.3		
Komunista	2.1	3.1	2.2	0.2	0.3	6.3	0.1
monarhista	1.4	1.1					

Analiza po izbornom ponašanju

U okviru 111 neodlučnih za koga će glasati, polovina je apolitična (53.2%), 19% ne zna odgovor na ovo pitanje, a 15.2% sebe definiše kao demokrate. Od 193 koji neće izaći na izbore njih 39.3% su apolitični, a više od četvrtine nemaju odgovor na svoju ideološku opredjelenost, dok je svaki deseti za sebe rekao da je konzervativac.

Što se tiče SNS-a, četiri od deset ispitanika (uzorak 356 ispitanika), je sebe predstavilo kao apolitično, a 15,4% da ne zna ili nema odgovor na pitanje o ideološkom identitetu. Interesatno je, međutim, da je 8.8% onih koji bi glasalo na izborima za SNS sebe predstavilo kao demokrate iako demokrate nisu bile na listi, već su ih ispitanici sami navodili. 9.8% od glasača SNS za sebe kažu da su socijalisti. SPS ima samo 11,7% apolitičnih, ali i značajan broj pristalica koje nemaju odgovor na pitanje o ideološkoj orijentaciji (21.2%). Bitno je istaći da je 35.1% od 42 ispitanika za sebe reklo da su socijalisti, a 12.1% da su komunisti. Što se tiče Saveza za Srbiju, kao i u slučaju SPS-a, i on ima značajno manji broj apolitičnih (18,5%), uz 30% deklariranih demokrata i 21.2% socijaldemokrata. Uz SPS i Savez za Srbiju, relativno čvrsto ideološko jezgro imaju Srpska napredna stranka gde 76.7% za sebe kažu da su nacionalisti, odnosno Liberalno-demokratska partija od čijih potencijalnih birača 38.8% kažu da su liberali uz 44% antipolitičnih. Interesantan je nalaz da 49.2% onih koji bi glasali za SPAS Aleksandra Šapića sebe predstavljaju kao demokrate, a 17,9% kao konzervativce. Što se tiče Pokreta slobodnih građana i Građanskog fronta, njihovi glasači su sebe definisali kao apolitične. U slučaju PSG to je 58.6%, a u slučaju Građanskog fronta 68%.

Tabela 53. Ideološka samoidentifikacija ispitanika i izborna ponašanje

		Neodlučan sam	Neće izaći	SNS	SPS	Savez za Srbiju	Pokret slobodnih građana	SRS	Gradjanski front	LDP	SPAS
N	1006	111	193	356	42	107	27	17	37	23	29
Apolitični	39.4	53.2	39.3	42.8	11.7	18.5	58.6		68	16.8	26.8
Ne zna, bez odgovora	14.5	19	27.7	15.4	21.2			0.3	7		
Demokrata	10.8	15.2	0.7	8.4		30	25		13.7		49.2
Socijalista	6.7	1.8	1.4	9.8	35.1	6.7		3.5			
Socijaldemokrata	5.9	2.4	0.4	8	6.1	21.2			5.7		
Antipolitični	5.3	2.1	8.8	2	1.2	7	1.7	11.4	5.6	44.4	4.5
Konzervativac	4.6		10.1	3.5			14.4	8			17.9
Nacionalista	4.2	6.2	3.6	1.3	2	5.2		76.7			
Liberal	2.2		1.4	2.4	0.4	2.1				38.8	
Zeleni	2.2		0.1	3.6	10.2	4.1	0.2				1.5
Komunista	2.1		6.3	1.1	12.1						

KRITERIJIMI ZA IZBORNO GLASANJE

Istraživanja javnog mnjenja o kriterijumima za glasanje govore da građani Srbije preferiraju one koji poštuju zakone, drže obećanja i imaju stručnost, odnosno imaju harizmatičnost da ostvare svoje programe i planove.

Tabela 54. Kriterijumi za izbornu glasanje

N	1006
Glasam za one koji poštuju zakon i ispunjavaju obećanja	45.6%
Glasam za one koji imaju stručne kandidate	17.5%
Ne glasam	13.3%
Glasam prema tome koji lider ima najveću harizmu i najbolje programe	9.7%
Glasam za one koji imaju moć i uticaj da sprovedu ono što obećaju	7.7%
Ne zna, bez odgovora	2.9%

Analiza po polu ispitanika

Posmatrajući po polu ispitanika, muškarci statistički značajnije pri izboru biraju za koga će glasati na osnovu poštovanja zakona i ispunjavanja obećanog (51,7).

Kriterijum o harizmatičnosti lidera žene statistički značajnije (13,6%) biraju kao kriterijum u odnosu na muškarce (5,4%) i prosek uzorka (9,7). Žene više od muškaraca preferiraju one političare koji imaju moć.

Tabela 55. Kriterijumi za izbornu glasanje po polu

Pol ispitanika		Muški	Ženski
N	1006	483	523
Glasam za one koji poštuju zakon i ispunjavaju obećanja	45.6%	51.7%	40%
Glasam za one koji imaju stručne kandidate	17.5%	17.8%	17.2%
Ne glasam	13.3%	14%	12.7%
Glasam prema tome koji lider ima najveću harizmu i najbolje programe	9.7%	5.4%	13.6%
Glasam za one koji imaju moć i uticaj da sprovedu ono što obećaju	7.7%	5.9%	9.3%
Ne zna, bez odgovora	2.9%	2.6%	3.3%

Analiza po starosti ispitanika

Posmatrano po starosti ispitanika, u svim starosnim grupama najzastupljeniji kriterijum pri glasanju je poštovanje zakona i obećanja, uz napomenu da ispitanici koji su starosti preko 65 godina u natpoloviličnom procentu biraju za koga će glasati na bazi ovog kriterijuma.

Što se tiče stručnosti kao kriterijuma pri glasanju, on je najzastupljeniji kod ispitanika starosti od 18 do 29 i od 40 do 49 godina.

Interesantan nalaz je da su za ispitanike starosti preko 65 godina stručne osobine političara i stranka statistički značajno manje bitni od proseka odgovora u odnosu na čitav uzorak. Takođe, harizmatičnost političara je unutar ove starosne grupe je bitan faktor pri izboru za koga glasaju.

Tabela 56. Kriterijumi za izbornu glasanje po starosti

Starost ispitanika		18-29	30-39	40-49	50-64	65+
N	1006	197	162	164	285	197
Glasam za one koji poštuju zakon i ispunjavaju obećanja	45.6%	36.2%	44.7%	44%	46.5%	55.8%
Glasam za one koji imaju stručne kandidate	17.5%	22.6%	16.5%	23.6%	16.1%	10.3%
Ne glasam	13.3%	15.4%	17.5%	11.2%	14.4%	8%
Glasam prema tome koji lider ima najveću harizmu i najbolje programe	9.7%	10.6%	3.2%	10%	10.2%	13.1%
Glasam za one koji imaju moć i uticaj da sprovedu ono sto obećaju	7.7%	8.7%	10.7%	8%	7.9%	3.5%
Ne zna, bez odgovora	2.9%	4.3%	5.2%	0.1%	0.4%	5.8%

Analiza po nivou obrazovanja ispitanika

Posmatano iz vizure obrazovanja ispitanika, imamo dva pola. Prvi pol čine ispitanici koji su osnovnog i nižeg obrazovanja i kojima je bitno da je političar za koga će glasati osoba koja će poštovati zakon i data obećanja (53,6%) i ima harizmatičnost (16,2), dok drugi pol čine ispitanici sa višim i visokim obrazovanjem za koje su pojednako bitni stručnost (32,6) i poštovanje zakona i ispunjavanje obećanja (34,3%)

Tabela 57. Kriterijumi za izbornu glasanje po obrazovanju

Obrazovanje		Osnovno i niže	Srednje	Više i visoko
N	1006	328	504	174
Glasam za one koji poštuju zakon i ispunjavaju obećanja	45.6	53.6	44.3	34.3
Glasam za one koji imaju stručne kandidate	17.5	5.3	20.3	32.6
Ne glasam	13.3	13	13.9	12.2
Glasam prema tome koji lider ima najveću harizmu i najbolje programe	9.7	16.2	6.2	7.4
Glasam za one koji imaju moć i uticaj da sprovedu ono sto obećaju	7.7	7.6	8.1	6.4
Ne zna, bez odgovora	2.9	2.8	2.5	4.5

Analiza po mestu stanovanja ispitanika

I kod ove analize imamo dva pola. Jedan pol čine Beograd i Vojvodina, za čije stanovnike su poštovanje zakona i ispunjavanje obećanja jednako važni kao stručnost, a na drugoj strani su zapadna Srbija i Šumadija, odnosno južna i istočna Srbija, koje pri izboru značajno više obraćaju pažnju na poštovanje zakona i ispunjavanje obećanja nego na stručnost političara i političke stranke. Bitno je naglasiti da je za ispitanike sa istoka i juga Srbija veoma bitna harizmatičnost političara.

Tabela 58. Kriterijumi za izbornu glasanje po mestu stanovanja

Region		Vojvodina	Beograd	Zapadna Srbija i Šumadija	Istočna i južna Srbija
N	1006	271	235	285	215
Glasam za one koji poštuju zakon i ispunjavaju obećanja	45.6%	31.7%	37.5%	60.8%	52%
Glasam za one koji imaju stručne kandidate	17.5%	31.9%	21.6%	6.3%	9.8%
Ne glasam	13.3%	14.8%	18.3%	11.7%	8.2%
Glasam prema tome koji lider ima najveću harizmu i najbolje programe	9.7%	5.7%	6%	10.4%	17.7%
Glasam za one koji imaju moć i uticaj da sprovedu ono sto obećaju	7.7%	7%	6.3%	10.4%	6.4%
Ne zna, bez odgovora	2.9%	2.6%	6.3%	0.3%	3.2%

Analiza po izvoru informisanja

Za gledaoce dnevnika RTS i Pinka je poštovanje zakona i održavanje obećanja ključni kriterijum pri glasanju. Što se tiče TV Prva, pored poštovanja zakonitosti i obećanog, bitna su i moć i uticaj političara da sprovede obećano. Gledaocima TV O2 su pojednako bitni zakonitost i ispunjavanje obećanja, kao i harizmatičnost lidera. Što se tiče gledalaca dnevnika TV Happy, TV N1 i onih koji ne gledaju dnevnik, podjednako su bitni zakonitost, ispunjavanje obećanja i stručnost.

Tabela 59. Kriterijumi za izbornu glasanje i izvori informisanja

Koji od navedenih dnevnika najviše gledate?		RTS	Pink	Prva	O2	Happy	N1	Ne gledam
N	1006	386	128	91	33	27	109	232
Glasam za one koji poštuju zakon i ispunjavaju obećanja	45.6	52	61.1	35.9	30.1	36.1	32.5	39.6
Glasam za one koji imaju stručne kandidate	17.5	15.3	1.1	4.6	9.3	22.7	32.9	28.7
Ne glasam	13.3	6.5	13.2	20.3	2.2	6.9	17.4	22.5
Glasam prema tome koji lider ima najveću harizmu i najbolje programe	9.7	9.9	8	12.7	45.2	30.3	10	1.5
Glasam za one koji imaju moć i uticaj da sprovedu ono što obećaju	7.7	9.4	5.3	25.2	0.3	4	0.9	3.8
Ne zna, bez odgovora	2.9	3.4	4.3	0.9			3.3	2.9

Analiza po izbornom ponašanju

Iz vizure izbornog ponašanja, jasno je da kod onih koji su neodlučni za koga će glasati dominira kriterijum stručnosti kandidata, dok kod onih koji ne žele da kažu za koga će glasati glavni kriterijum pri izboru kome će dati glas je poštovanje zakona i datih obećanja.

Posmatrano po strankama, kod SNS dominira zakonitost, ispunjavanje obećanja i harizmatičnost. Slična struktura kriterijuma je i kod SzS, uz napomenu da je stručnost izraženije zastupljena nego kod SNS. Skoro istovetne kriterijume imaju i potencijalni glasači Pokreta slobodnih građana, uz nešto izraženiji kriterijum harizmatičnosti. I za LDP birače se može reći da imaju slučajnu strukturu kriterijuma, uz naznaku da je, umesto stručnosti i harizmatičnosti, izražen kriterijum moći političara za realizaciju svojih obećanja. Značaj moći političara je izražena i kod SPS-a, uz poštovanje zakona i datih obećanja. U slučaju stranke SPAS imamo izraženost dva kriterijuma, a to su zakonitost, odnosno realizacija obećanja i harizmatičnost političara. I na kraju, što se tiče birača Građanskog fronta, dva su kriterijuma ključna: zakonitost i poštovanje obećanja s jedne strane i stručnost s druge.

Tabela 60. Kriterijumi za izbornu glasanje i izbornu ponašanje

		Neodlučan sam	Neće izaći	SNS	SPS	SzS	PSG	SRS	Građanski front	LDP	SPAS
N	1006	111	193	356	42	107	27	17	37	23	29
Glasam za one koji poštuju zakon i ispunjavaju obećanja	45.6	32.3	30.4	64.2	31.4	48.2	51	11.5	38	39.5	37.7
Glasam za one koji imaju stručne kandidate	17.5	45.7	12.3	5.4	8.7	25.6	33.3	8.6	35.5	16.1	17.9
Ne glasam	13.3	5.9	51.4	2.5	19.2	7.7	0.4	18.7	0	0	0
Glasam prema tome koji lider ima najveću harizmu i najbolje programe	9.7	0.9	1.1	16.5	1.9	11.4	15.3	0.6	12.2	0	37.1
Glasam za one koji imaju moć i uticaj da sprovedu ono što obećaju	7.7	0	2.2	7.9	37.7	2.7		51.1	14.3	44.4	7.3
Ne zna, bez odgovora	2.9	11.2	1.4	2	0	0	0	0	0	0	0

ZAKLJUČAK

Na osnovu sprovednih monitoringa možemo da zaključimo da je matrica izveštavanja koja je definisana 2012. godine ostala skoro pa ista. I dalje imamo promotivno izveštavanje o državnim funkcionerima i nekritičko izveštavanje o temama koje imaju status „svetih“, državnih tema. Izveštavanje i promovisanje je dominantan način ponašanja medija uz prisutnost produkcije neprijatelja. Takođe, i dalje imamo informativno-analitičko izveštavanje o društvenim događajima i fenomenima bez prozivanja odgovornih za štetne posledice, čime se simulira istraživačko novinarstvo, jer se odgovorni akteri ili ne pominju ili su apstraktno predstavljeni. Loše vesti pre svega dolaze iz sveta i regiona, mada su i dalje neki delovi Srbije predstavljeni kroz dominantno negativne vesti (Sandžak i Bujanovac, Presevo i Medveđa). U deo negativnog izveštavanja je ušao deo opozicije koja je okupljena oko stranaka koje su bile za bojkot izbora. Nastavljen je trend značajne prisutnosti medijskih sadržaja iz etno-nacionalne kulture, uz manjak medijskih sadržaja iz oblasti kulture i nauke koji su internacionalnog sadržaja. I dalje su prisutni medijski sadržaji iz oblasti sporta u kojima se kroz frenetične izveštaje i intervjue nakon uspeha srpskih sportista promoviše (banalni) etnički nacionalizam.

Funkcionerska kampanja, pod kojom podrazumevamo promotivno izveštavanje (preko 50% pozitivnog vremena u posmatranom izveštavanju) o (ne)protivzakonitim aktivnostima javnih funkcionera kojima se (ne)krši član 29, stav 2. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije za sve javne funkcionere, izuzev predsednika Srbije na kojeg se odnosi član 27 Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije predsednika Republike Srbije, je i dalje pojava koja postoji i tokom i van izborne kampanje, ali ovog puta rezervisana za manji broj javnih funkcionera, pre svega Aleksandra Vučića, Anu Brnabić, Aleksandra Vulina, Nebojšu Stefanovića, Zoranu Mihailović, Ivicu Dačića i Aleksandra Antića.

Partijske kamere su i dalje su ostale problem koji ostaje nerešen, što je izbornim listama tokom izborne kampanje u izbornom predstavljanju u dnevnicima omogućilo da svoje PR sadržaje predstave kao medijske u čemu su imali podršku svih monitorisanih televizija izuzev TV N1, koja je prihvatila predlog agencije BIRODI da se stranačkim listama postavljaju pitanja koja su bila od interesa građana, odnosno pomogla građanima pri izboru da li će i za koga da glasaju.

Posmatrajući aktersku strukturu, možemo reći da nezavisno od teme monitoringa, Aleksandar Vučić ostaje najzastupljeniji akter u dnevnicima posmatranih televizija, uz primetan pad pozitivnog izveštavanja u periodu nakon kraja januara ove godine. I upravo ta vrste „promene“ koja je nastala u ambijentu posredovanja EU može da bude argument kontrole nad medijima koji imaju nacionalnu pokrivenost. TV Pink svojim obimom izveštavanja, odnosno udelom u analiziranom materijalu, u najvećoj meri utiče na formiranje pozitivne medijske slike pre svega o Aleksandru Vučiću, ali i negativne medijske slike o strankama opozicije koje su okupljene oko Saveza za Srbiju. Naime ove stranke su više zastupljene u Pinkovom dnevniku od dnevnika koji se emituju na televizijama sa nacionalnom frekvencijom, ali su zastupljene negativno. Za razlikun od Pinkovog dnevnika, RTS-ov dnevnik opoziciju u najvećoj meri u vanizbornom periodu ignoriše.

Kada su u pitanju međunarodni akteri, među njima dominiraju četiri aktera: SAD, EU, Rusija i Kina, uz napomenu da su Rusija, odnosno njeni državni predstavnici, kao i Kina i njeni predstavnici najpozitivnije, ali manje, predstavljeni, dok su SAD i EU više i manje pozitivno predstavljeni

Izveštavanje o akterima sa Kosova se karakteriše visoko pozitivnim izveštavanjem o Srpskoj listi, većinski neutralnim izveštavanjem o akterima koji su u procesu pregovaranja sa Srbijom, pre svega Hašimu Tačiju, odnosno negativnijem predstavljanju Vlade Kosova i njenog premijera Kurtija.

Tematsku strukturu monitorisanih priloga karakteriše činjenica da su one u najvećoj meri odraz interesa države, odnosno izvršne vlasti i aktuelne konjunktura. Izbor tema je samo nadogradnja na informativnu i promotivnu ulogu centralnih informativnih emisija. Teme koje su od interesa za društvenu zajednicu, odnosno odraz su svakodnevice i proizilaze iz kontrolne uloge medija koji treba da vlast „drže odgovornom“, su u drugom planu ili ih nema u dnevnicima sa nacionalnom pokrivenošću, što se ne može reći za TV N1.

Javnost se sve više deli na pasivnu, aktivnu i hibridnu.

Aktivna javnost, koja sve manje ima mogućnosti da svoje stavove iznese u medijima koji dopiru do javnosti, a to znači na televizijama sa nacionalnom pokrivenošću, u prilici je da svoje stavove prezentuje na margini medijskog sistema, a to su kablovske televizije N1 i Nova, dnevna novina Danas, nedeljnici: Vreme, NIN i Nedeljnik i istraživački sajtovi (BIRN, CINS, KRIK). Izostanak mogućnosti komuniciranja i iznošenja svojih ideja, predloga i mišljenja dovode do povremenih protesta, čiji je povod događaj ili postupanje predstavnika vlasti. Protesti se najčešće pretvaraju u buntove ograničenog trajanja i neadekvatnog uticaja na vlast, a time imaju i slab rezultat. Ovakve vrste „građanskog pražnjenja“ idu na ruku vlasti, ali i ekstremističkim pokretima i partijama.

Nasuprot aktivnoj nalazi se hibridna javnost. Prema raspoloživim podacima Srpska napredna stranka kontroliše sajt www.castle.rs, odnosno Bot centar u Beogradu preko kojeg vrši kreiranje „pozitivno-promotivnih“ sadržaja i njihovu distribuciju, odnosno aktivnosti na on-line medijima i socijalnim mrežama. U slučaju potrebe, vrši se medijska odmazda prema akterima koji ukazu na negativne strane vladanja predsednika Aleksandra Vučića i vlasti koju on simbolizuje. U prilog tome govori činjenica da je kompanija Twiter ukinula nešto više od 8000 naloga koji su bili povezani sa vladajućom strankom u Srbiji. Medijsku odmazdu vrše i tabloidi koji se finansiraju između ostalog novcem koji dobijaju na konkursima o čemu govori istraživanje Konzorcijuma BIRN-a, NUNS-a i Slavko Ćuruvija fondacije u 14 lokalnih samouprava, gde je utvrđeno da se novac namenjen zaštiti javnog interesa u medijima daje medijima koji su nekritički i promotivno orijentisani ka vladajućim strukturama. Analiza je pokazala da se polovina projekata koji su podržani od lokalnih samouprava odnose na tzv. nezamerajuće teme, poput istorije, kulture, populacione politike, poljoprivrede, života na selu, uspešnih žena, položaja mladih i slično. Akteri u tim medijskim sadržajima su promotivno predstavljeni. Teme kojima bi se mediji „zamerili“ lokalnoj samoupravi (vladavina prava, ljudska prava, borbe protiv korupcije) su marginalno zastupljene.

Partner hibridnoj javnosti je pasivna, depolitizovana javnost koja sebe prepoznaje u apolitičnosti, antipolitičnosti, odnosno podržavanju stava da je Srbiji potreban lider sa čvrstom rukom ili da danas nije pametno govoriti ono što mislite.

Do sada navedeno nas je dovelo ka ključnom fenomenu osmogodišnjeg monitoringa medija – industriji populizma koji je nastao 2014. godine. Industrija populizma je alat za razaranje javnosti i integriteta institucija, a u svrhu održavanje ličnog oblika vlasti. Industrija populizma za posledicu ima:

- Deinstitutionalizaciju (nedostatak integriteta institucija),
- Deideologizaciju/apolitičnost (neutralni ili negativni stavovi o politici i/ili angažovanju u javnosti).
- Razvoj kulta lične vlasti
- Departizaciju (političke partije nemaju finansijske, organizacione i kadrovske kapacitete; veliki broj političkih partija je registrovan po Zakonu o udruženjima građana.)
- Dominacija narativa moći i neformalnosti koji dominiraju nad narativom vladavine prava, kao i dominaciju narativa sukoba i etiketiranja nad narativom dijaloga i deliberacije.

Konkretno, vlast personalizovana u liku Aleksandra Vučića je izgradila medijsku infrastrukturu koja ima zadatak da promovira ili etiketira i time proizvodi legitimitet (harizmatične) vlasti. Tu infrastrukturu čine TV Pink i mediji koji su kupljeni i opstaju zahvaljujući novcu građana dobijenom na konkursima za podršku ostvarivanju javnog interesa u oblasti medija. Deo mehanizma za to su fabrike strukture koje putem socijalnih mreža vrše etiketiranje „nemirnih“ članova društva. Svako ko istraži i javnosti saopšti ono što vlasti nije po volji postaje neprijatelj na kojeg je dozvoljeno medijsko „pucanje“ koje za cilj ima isključivanje iz društva putem nekažnjivog uskraćivanja prava koje sprovode lojalne strukture partijske birokratije, koje su uspele da suspenduju zakone, procedure i prakse pravne države, odnosno vladavine prava.

Ako je i postojala dilema da li postoji industrija populizma, argument za to je dao sam Aleksandar Vučić u tekstu „Elita i plebs“, objavljenom u *Politici*, leta 2019. godine. Ovaj tekst nije obično medijsko obraćanje javnosti inicirano objavom nalaza istraživanja javnog mnjenja u kojem je BIRIODI predstavio nalaze sociodemografske analize birača Srpske napredne stranke. On predstavlja Manifest medijske propagande u kojem je Vučić izložio koncept proizvodnje neprijatelja i medijskog obračuna sa njim, ali i svoje mesijske uloge.

Pridajući svakom kritičaru vlasti (društvenu i političku) moć, koju realno nema u društvu, istovremeno ga stavlja u položaj mrzitelja (sopstvenog) naroda, odnosno građana, Vučić otvoreno poziva na njegov (medijski) lov. Mehanizam nije suptilan, on je banalan. Sastoji se od medijskog etiketiranja koje vrše kontrolisani medijski radnici, propagandisti, partijski kadrovici i javni funkcioneri, čak do nivoa narodnog poslanika. Njihov zadatak je obeležavanje. Nakon obeležavanja, botovske strukture, lojalni analitičari i novinari nastavljaju medijsko maltretiranje, a sve sa ciljem da se kritičar(i) vlasti učine neadekvatnim članom društva, odnosno društveno prihvatljivim za (medijski) lov, jer su nepoželjni u društvu. Na ovaj način, vrši se prevencija drugih građana da se ne upuste u kritičko sagledavanje vlasti. Rezultat ovog mehanizma je razaranje javnosti. U prilog tome govori nalaz iz BIRIODI-jevog istraživanja javnog mnjenja iz 2018. godine, a prema kojem svaki drugi građanin Srbije podržava stav: „Danas nije pametno govoriti ono što misliš“.

Funkcionisanje ovog mehanizma su osetili autori i učesnici filma „Vladalac“, koji je na analitičko-kritički način sagledao Aleksandra Vučića kao političara i javnog funkcionera. Kao odgovor na televiziji Pink je emitovan film „Progon“, koji predstavlja svojevrsnu ekranizaciju teksta „Elita i plebs“. Upravo ovaj film, što po učesnicima, što po izrečenom, slikovitije nego ijedan monitoring medija ili analiza (vlasti) Aleksandra Vučića, oslikava prirodu vlasti čija je on personifikacija. U društvu medijske dominacije Aleksandra Vučića, pojavio se film koji je ponudio drugu stranu, odnosno kritiku vlasti Aleksandra Vučića.

U „Progonu“ je dominantna lična dimenzija, dok je društvena i strukturna (o)stavljena po strani. Učesnici filma na osnovu ličnih stavova, kao domanatnih argumenata, kritikuju mitsko biće zvano lažna elita Srbije pripisujući mu da nema parlamentarni legitimitet, jer nije bilo na izborima, te da samo kritikuje i tako od Aleksandra Vučića, ali i prethodnih vlasti, pravi đavole. Učesnici filma „Progon“ učesnike filma „Vladalac“ opisuju kao neuspešne političare, koji ako žele da analiziraju moraju da se prethodno uključe u politiku i pobeđe na izborima. Oni su ti koji su samoprozvana elita koja ne voli Srbiju, negira demokratiju, koja je rasla u vreme komunizma, zatvorena u svoj svet iz koga mrzi narod, koji je krezav i neuk. Jedan od ciljeva filma „Progon“ je proizvodnja straha od filma „Vladalac“. Učesnici filma „Progon“ smatraju da oni koji kritiku Aleksandra Vučića kritikuju one koji glasaju za njega. Oni koji mrze Aleksandra Vučića, oni mrze i Srbiju, odnosno narod koji je krezav. Od učesnika i autora filma „Vladalac“ prave se neprijatelji koji unosi nemir, jer kritikuju lidera na ličnom nivou. Učesnici filma „Progon“ napadaju imaginarnu elitu i imaginarnu opoziciju, a od Aleksandra Vučića prave žrtvu i mesiju, ali i daju mu pravo da bude progonitelj.

U filmu Vučić je predstavljen kao bog iz himne “Bože pravde”, odnosno predvodnik naroda (tranzicionih gubitnika), koji se borbi/vodi rat protiv lažne elite, koja u ovoj mitskoj postavci ima ulogu đavola. Lažna elita je minorni deo društva sa biračke strane, ali zato moćan sa ekonomske i društvene strane. Ona ima naum da svoju vaskoliku moć, koju vidi samo predsednik Srbije i SNS-a, iskoristi da dođe na vlast, ali tako što će zabraniti izlazak na izbore onima za koje smatra da nisu dostojni izbora. Na ovaj način autor teksta, Aleksandar Vučić, projektuje svoju viziju stanja i opisuje realnost koju kreira preko sebi podređenih medija i dobošara.

Na godišnjicu objave teksta “Elita i plebs”, direktor BIRODI-ja se Aleksandru Vučiću obratio pismom u kojem mu je poručio:

Poštovani predsedniče Republike Srbije,

Na današnji dan pre godinu dana ste na naslovnoj strani Politike objavili tekst “Elita i plebs” <http://www.politika.rs/scc/clanak/433411/Elita-i-plebs> u kojem ste posredno (neimenujući), a citirajući naslov teksta

<https://www.danas.rs/drustvo/srbija-postaje-socijalna-deponija-bolesnih-i-korumpiranih/> inicirali hajku koja od mene lično i organizacije čiji sam direktor napravila metu, metu kojoj se pretilo batinama, metu na koju provladini aktivisti pozivaju sa televizije sa nacionalnom frekvencijom na postupanje države protiv mene, metu kojoj se predlaže da promeni ime u Institut Jozef Mengele, jer sprovodimo fašistička istraživanja, metu protiv koje su organizovane botovske strukture www.castle.rs i metu kojoj profesori, poslovni partneri SNS, šalju uvredljive mejlove, koji se retorički oslanjaju na Vaš tekst.

Ovo su likovi sadržaja u kojima možete da vidite tekstove koji su nastali posle Vašeg teksta u kojima se nastavlja sa etiketiranjem, a ne osporavaju nalazi istraživanja.

<https://www.ekspres.net/vesti/zivotinjska-farma> (10.7.)

<https://www.youtube.com/watch?v=M4xgniJfU1k&feature=youtu.be&t=8> (17.07.)

<https://www.novosti.rs/vesti/naslovna/politika/aktuelno.289.html:806023-ANALITICAR-MEDIJA-ISTVAN-KAIC-Politicki-istrazivaci-javnog-mnjenja-iliti-segregacija---slobodomisleci-bot> (13.7)

Svemu ovome je prethodio poziv javnom tužiocu da postupi protiv BIRODI od strane narodnog poslanika.

<https://www.bizlife.rs/aktuelno/vesti-dana/martinovic-u-istrazivanju-o-glasacima-sns-vi-di-krivicno-delo/> (9.7.)

Moj tekst predstavlja sociološku analizu u kojoj je sagledana priroda vlasti pre 2012. godine, odnosno razlog njenog pada i priroda proizvodnje legitimiteta vlasti čiji ste Vi symbol. Razborita debata o bilo kojem istraživanju podrazumeva da Vi predstavite Vaše nalaze istraživanja koji demantuju moje nalaze ili/i da ukažete na moje metodološke greške ili/i greške zaključivanja na osnovu mog istraživačkog materijala (istraživanja javnog mnjenja, monitoringa medija i statističkih podataka o stanju korupcije u Srbiji, demografiji i zdravstvenoj statistici). Umesto toga, Vaš odgovor je sveden na etikete i ukazivanje ko treba da bude predmet hajke što su prethodni medijski prilozi pokazali. U prilogu Vam dostavljam celo istraživanje javnog mnjenja koje sprovodim jednom godišnje i na koje trošim oko 1500 evra, što je dovoljno da ostvarim svoj istraživački cilj i sagledam stanje javnog mnjenja u Srbiji, koliko je meni potrebno.

S poštovanjem,

Zoran Gavrilović, diplomirani sociolog.

